…үхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

…урят-Монголой ҮНЭН

…С-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 135 (7135)
ИЮНИИН
9
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

…ЭНЭ, ТҮРҮҮ ЮУМЫЕ ҮЙЛЭДБЭРИДЭ ЗОРИМГОЙГООР НЭБТЭРҮҮЛХЭ

…мунистическэ обществые бай- …һайн һайхан үзэлөөр зо- …һон советскэ хүнүүдэй үдэр …й зохёон байгуулха ажал соо- …шэнэ, түрүү юумэнүүд бии бо- … үйлэдбэриин шухала зорил- …ые шэнээр, түрүү аргаар …эхэ оньһонууд нээгдэжэл бай- …Коммунистическэ партиин, Со- … правительствын хүмүүжүүл- …үдэлмэринг эсэшэ сусашагүй- …үүлһанай ашаар, хото хүдөө- …адай ажахын бүхы һалбари- … олон мянган үйлэдбэриин …рнууд, таряанажалай болон …алай гайхамшагта мастернууд …дэарадай социалистическэ мү- …нэй түрүүшүүл урган гараа. …й туйлаһан үнэтэ дүй дүршэ- …аукын туйлалтануудые оло- … шадабари болгохо хэрэгтэй. …циалистическэ экономикын үн- …һуури бологшо хүндэ индуст- …үгжөөлгэдэ бидэ ехэхэн ам- …нуудые туйлаабди. Хүндэ ин- …ии 1954 ондо бүтээн гаргаһан …кци 1940 онойхитой сасуулха- … дахин ехэ болоһон байна. …кци бүтээн гаргаха табадахи …жэлэйнгээ түсэбые бүхы про- …нность үлүүлэн дүүргэхэнь. …ье, түрүү предприятинуудай …үршэлые бүхы предприяти- … нэбтэрүүлжэ шадаа һаа энэ …та бүри ехэ байха һэн.

…э, түрүү юумые дэлгэрүүлхын, …бэридөө шэнэ техникэ нэбтэ- …н, ажалай түрүү арга хэрэг- … түлөө тэмсэдэггүй ажахын …эрилэгшэд, олониитын орга- …нууд манай республикын … предприятинуудта, МТС-үүдтэ, …зуудта бии байна.

…ай республикын **ой модоной** …шленностиин предприятинуу- …дэлмэришэн бүхэнэй техниче- …бсэгжэлгэнь 1954 оной эсэс … 1940 онойхитой сасуулхада 4 … ехэ болобошье һаа, ажалай …е хүдэлмэришэн бүридэ аба- …хэдэ хангалтагүй бага байна. …й бүтээсые дээшэлүүлхэ гүрэ- …сэб дүүргэгдэнэгүй. Эдэ ехэ …алнууд үйлэдбэриин ба ажа- …үүгаар эмхидхэгдэһэн, бии … элбэг баян техникые муу- …шаглаһан, шэнэ, түрүү юумые …үүлхын түлөө тэмсээгүй дээ- …гарадаг байна.

…омышленна предприятинуудай …мэрилэгшэдэй һаяхан болоһон …бликанска зүблөөн ой мо- … ба нютагай промышленно- … предприятинуудай, судно за- …илгын заводой болон респуб- …ска бусад олон предприяти- … хүдэлмэридэхи ехэ ду- …нуудые, шэнэ, түрүү юумые …үүлгэдэ хүдэлсэгүй хүжүүн … гаргаһан олон ушарнуудые …үлбэ.

… республикын МТС-үүдэй …ческэ зэбсэгжэлгэнь, трактор- …йнь тоо дайнай хойто тээхи …онтой сасуулхада мүнөө хоёр … олошорбошье һаань, Ехэ Ку- …, Иволгын, Куйтунска ба бу- …лон МТС-үүдтэ машина бүхэ- … бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын … эрид шанга тэмсэл хэгдэнэ- …ороной түрүү механизаторнуу- …аян дүй дүршэл муугаар шэн- …дэнэ, МТС болон совхозуудай …бэридэ дутамагаар дэлгэрүү-лэгдэнэ. Эдэ бүгэдэһөө шалтагаалан тракторна хүдэлмэриин өөрын үнэ ехэ байна. Ажалай бүтээсэ үшөөл бага.

Шэнэ техникые ба шэнэ технологиие, бүхы шэнэ, түрүү юумые үйлэдбэридэ иимэ нобшоор, һулаар нэбтэрүүлдэг ябадалтай эбсэжэ болохогүй. Техникэдэ, шэнэ түрүү юумэндэ эсэргүүсэдэг, хүдэлсэгүй хүжүүн ябадалтай шанга тэмсэл хэхэ хэрэгтэй.

Кукуруза ехэ талмайда тарижа, һайнаар харууһалан ургуулбал ороо̂һо таряа болон малай продукци үйлэдбэрилгэ ехэдхэжэ шадаха шухала арга нүхэсэл мүн гэжэ ороной түрүү колхозууд болон совхозууд тодоруулан харуулһан байна. Манай республикын колхозуудта мүнөө жэлдэ кукуруза нилээд ехэ газар дээрэ түрүү, квадратно-гнездовой аргаар таригдаа. Гэбэшье, мүнөө кукуруза ургуулгын мастернуудай түрүү дүй дүршэлые, хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые хэрэглэн харууһа эмхидхэхэ, тэрээндэ нэмэлтэ тэжээл үхэ ябадал хаа хаанагүй эмхидхэгдэнэгүй.

Манай республикын аймаг бүхэндэ түрүү колхозууд, фермэнүүд, бригаданууд олон. Колхоз бүхэндэ таряан ба малажалай шадамар бэрхэ мэргэжэлтэд, түрүү хүнүүд, үйлэдбэриингээ баян дүй дүршэлөөр шалгаржа Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад бии.

Зорилго юуб гэхэдэ, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй, хүдөө ажахын мастернуудай түрүү дүй дүршэлые, наука ба техникын туйлалтануудые олон түмэн ажалшадай шадабари болгохо хэрэгтэй. Энээнэй тулада түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ ба үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ бүхы аргануудые: үйлэдбэриин конференцинүүдые үнгэргэлгэ, түрүү предприяти болон колхозуудта, цех болон фермэнүүдтэ экскурси эмхидхэлгэ, хэблэл, радио, кино, лекци ба элидхэл гэхэ мэтые дууһан хэрэглэхэ шухала.

Ажахые зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ нэн түрүүндэ тэрэнэй саашадаа хүгжэхэ арга боломжые хараха, шэнэ, түрүү юумые саг соонь оложо, эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, урагшаа дабшалгые һаатуулдаг, гээгдэһэн, хуушарһан юумэдэ эсэргүүсэн эрид шууд тэмсэхэ хэрэг болоно.

Новаторнуудай туйлалтануудые оролдосотойгоор дэлгэрүүлэн үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, гээгдэнги хүдэлмэрилэгшэдые түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй зэргэдэ оруулхын түлөө, техникые эрхим һайнаар ашаглажа, түхеэрэлгын единицэһээ, үйлэдбэриин талмайн квадратна метр бүхэнһөө продукци улам ехээр гаргажа ажалай бүтээсэ али болохоор дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, партийна, советскэ, профсоюзна болон комсомольско организацинуудай дайшалхы зорилго болоно.

Хүдэлмэрилэгшэ бүхэнтэй тус тустайнь хүдэлжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл шудалхадань, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь тэдэндэ бодото туһаламжа үзүүлжэ, парти, правительствын табиһан даалгабариие болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэжэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлэе!

…ндиин Республикын хэдэн журналистнууд Москвада ерэбэ

…СР-эй Министрнүүдэй Соведэй …эхи Советскэ Союзай Теле…а Агентствын (ТАСС) уряа- … Индиин Республикын хэдэн …алистнууд июниин 6-да Моск- …ерээ. «Нейшнл Геральд» гэжэ …уда гарадаг газетын редактор …лапатхи Рау (делегациие хү…рилэгшэ), «Хиндустан Таймс» …н редактор Г. Венкатасвами …иидхи, «Стейтсмен» газетын …тор П. Нараин Бхатия, «Хин… газетын хүдэлмэрилэгшэ Калам… Рангасвами, «Блитц» гэжэ …дельнигэй редактор ба тэрэнэй … Р. Кхурседжи Каранджия, … Пресс Джорнэл» газетын хү…рилэгшэ С. Сваминатхан, …тет Пресс оф Индиа агентствын …льна директор Г. Мохан Деб, … Траст оф Индиа агентствын …ксэ таһагай директор К. Се…ри Рамачандран, «Милап» гэ… литературна журнал хэблэгшэ …жаверганд Мегхаби, «Хинду… стандарт» ба «Ананда Базар …ка» газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэ С. Нарайян Гхош, «Таймс оф Индиа» газетын сотрудник Г. Кесаварам гэгшэд делегациин составта оролсоно.

Советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын болон ТАСС-эй харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд Внуковска аэродром дээрэ Индиин журналистнуудые угтаба.

ТАСС-эй харюусалгатай хүтэлбэрилэгшын орлогшо В. С. Селиверстов айлшадые халуунаар амаршалаа. Индиин журналистнуудай делегациие хүтэлбэрилэгшэ М. Чалапатхи Рау харюугай үгэ хэлээ. Тэрэ болбол хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаһанайнь ба СССР-тэ ябажа ошохо арга боломжо олгоһонойнь түлөө баясхалангаа мэдүүлбэ.

Советскэ Союзда байха зуураа, Индиин журналистнууд хэдэ хэдэн городуудта болон Союзна республикануудта ябаха юм, газетэнүүд болон журналнуудай редакцинуудта орожо гараха байна.

(ТАСС).

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру Москва ерэбэ

Индиин Республикын Премьер-Министр ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Джавахарлал Неру июниин 7-до Москвада айлшаар ерэбэ. Тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүд мүн лэ ерэлсэбэ.

Центральна аэродром дээрэ Советскэ Союзай ба Индиин Республикын гүрэнэй тугууд намилзана.

Эгсэ 18 часта тэдэнэй ниидэжэ ябаһан самолёт бууба. Джавахарлал Неру, тэрэнэй басаган Индира Ганди, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Генеральна секретарь Н. Р. Пиллаи, Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Таһагые Даагша М. А. Хусейн гэгшэд самолёт сооһоо гарана.

Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. М. Пузанов, СССР-эй министрнүүд П. Я. Антропов, И. А. Бенедиктов, В. П. Елютин, Г. К. Жуков, М. Д. Ковригина, И. Г. Кабанов, Н. А. Михайлов, П. И. Паршин, Д. Я. Райзер, Н. С. Рыжов, А. Г. Шереметьев, Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, Авиациин Главна маршал П. Ф. Жигарев, генерал-полковник И. А. Серов, СССР-эй министрнүүдэй орлогшонор А. А. Громыко, В. В. Кузнецов, В. В. Мацкевич, ТАСС-эй харюусалгата хүтэлбэрилэгшэ Н. Г. Пальгунов, «Правдын» главна редактор Д. Т. Шепилов, ВЦСПС-эй түрүүлэгшын орлогшо Л. Н. Соловьев, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, Москва городой комендантын орлогшо полковник А. Т. Верещенко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Оборонын Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, столицын олониитын ажалябуулагшад, хэблэлэй түлөөлэгшэд айлшадые угтаба. Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. П. Ш. Менон, Советскэ Союзһаа Индиин Республикада байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. А. Меньшиков мүн лэ эндэ байлсаба. Бусад оронуудһаа Москвада байдаг посольствонууд ба миссинүүдые толгойлогшонор Индиин Республикын Премьер-Министрые угталсахаяа ерэбэ. Индиин Премьер-Министрые аэродром дээрэ бүхыдөө 300-гаад хүн угтаба.

Москвагай пионернүүд айлшадта ехэ баглаа сэсэгүүдые бариба. Джавахарлал Неру, Индира Ганди сэсэг бариһанайнь түлөө үхибүүдтэ баярые хүргэбэ. СССР-тэ байгаа Индиин посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй үхибүүд нүхэр Н. А. Булганинда, Джавахарлал Неруда сэсэгүүдые бариба.

Индиин Республикын гимн һүр жабхалантайгаар зэдэлнэ. Тэрэнэй һүүлээр Советскэ Союзай гимнын ирагуу һайхан аялга дуулдана. Н. А. Булганин, Джавахарлал Неру хүндэтэ харуулай урдуур ябажа гараба.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неру эндэ тодхогдоһон микрофоной дэргэдэ ошожо, үгэ хэлэбэ.

Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неругэй хэлэһэн үгэ

Би Советскэ Союз ерэхэ гэжэ үнинэй хүсэдэг байгааб. Бүгэдэндэ мэдээжэ болоһон, энэ гайхамшагта город ерэхэ гэһэн һанални мүнөөдэр хүсэлдэжэ байна. Би ехэ баяртайгаар эндэ ерэбэб. Би өөрыгөө аяншалжа ябаһан хүн гэжэ тоолонob. Танай правительствода, танай арад зондо эгээн һайн һайхан хүсэлтэй аяншан мэтээр би эндэ ерэбэб. Танай ажабайдалые бүри ехээр ба һайнаар мэдэхын тула би эндэ ерэһэн байнаб. Минии эндэ ерэһэн ушар манай оронуудай хоорондохи харилсаае бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ би этигэнэб. Хани халуунаар намайе угтаһанайтнай түлөө баясхалан хүргэнэб.

* * *

Тэндэ байлсагшад Джавахарлал Неругэй хэлэһэн үгые альга ташан угтабад.

Машинанууд ерэнэ. Түрүүшынь машинада Джавахарлал Неру, Н. А. Булганин, удаадахидань—Индира Ганди, госпожа Менон, М. Д. Ковригина, Б. Н. Меньшикова, гурбадахидань—Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Генеральна Секретарь Н. Р. Пиллаи, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Нэгэдэхи Орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, дүрбэдэхидэнь—Индиин Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Таһагые Даагша М. А. Хусейн, Индиин Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол К. П. Ш. Менон, СССР-һээ Индидэ байдаг Посол М. А. Меньшиков гэгшэд һууба. Д. Нерутэй хамта ерэлсэһэн бусад хүнүүд, мүн тэрэшэлэн советскэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд удаадахи машинануудтань һууба.

Автомашинануудта һууһан айлшад аэродром дээрэһээ саашалжа, Москвада ерээд байхадаа Д. Неругэй байрлаха байшан тээшэ шэглэбэ. Ленинградска шоссейн хоёр талаар жэрысэ жагсаһан столицын хэдэн мянган ажалшад айлшадые айхабтар халуунаар амаршалан угтана. Тэдэнэр улам бэхижэжэ байгаа советско-индийскэ хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулһан юрөөл үгэнүүдые, Индиин арадай һалбаран хүгжэхые, эб найрамдалай илан мандахые хүсэһэн юрөөл үгэнүүдые хашхаралдана.

Горькиин нэрэмжэтэ үйлсөөр дүүрэн хүн зон сугларанхай байба. Олон хүнүүд гартаа сэсэгүүдые баринхай. Горькиин нэрэмжэтэ үйлсые хүндэлэн татаатай бүд дээрэ иигэжэ бэшээтэй байба:

—Премьер-Министр Нерудэ амар мэндэ! Хүндэтэйгөөр угтанабди!

Машинанууд саашалжал ябана, Москвагай үйлсэнүүдээр гараһан столицын ажалшад Индиин Республикын Премьер-Министр Джавахарлал Неруе, тэрээнтэй хамта ябалсаһан хүнүүдые халуунаар угтана, индийскэ арадта гүнзэгы талархалтай байһанаа, Советскэ Союзай ба Индиин Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаае улам бэхижүүлхэ хүсэлтэй байһанаа тэдэнэр мэдүүлнэ. Индиин айлшадай һуужа ябаһан машинануудай саашалха бүринь хаа хаанагүй хэдэн мянган хүнүүдэй нэрьемэ альга ташалган дуулдана, Индиин арадта зол жаргал хүсэһэн, эб найрамдалай илан мандахые хүсэһэн баярай үгэнүүд соностоно.

(ТАСС).

Башкир арадай творчествые харалга

Башкирска литературын ба искусствын декадын түгэсхэлэй концерт ССР Союзай Ехэ театр соо болобо

Башкириин театрнуудай зүжэг нааданууд ба хүгжэмшэдэй табиһан зүйлнүүд московско сценэ дээрэ арбан үдэрэй турша соо харуулагдажа, столицын ажалшадые Башкирска АССР-эй драмын, оперо ба баледэй искусствын туйлалтануудтай танилсуулаа. Башкир арадай түлөөлэгшэдтэй хани ёһоной, халуун уулзалганууд культурын ордонууд, клубууд соо болоһон байна. Башкирска литературын ба искусствын зүжэгүүд, концертнүүд болон вечернүүдые Москвагай 100 мянга шахуу хүнүүд хараба.

Башкирска литературын ба искусствын декадын түгэсхэлэй концерт июниин 6-да ССР Союзай Гүрэнэй Академическэ Ехэ театр соо болоо. Московско предприятинуудай түрүүшүүл, культурын ажал-ябуулагшад, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, министрнүүд, Советскэ Армиин ба Флодой офицернүүд, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, гадаадын Посольствонуудай ба Миссинүүдэй толгойлогшонор, тэрэшэлэн гадаадын олон айлшад зал дотор сугларaa.

Советскэ Союзай Гимн һүр жабхалантайгаар ханхинан зэдэлнэ. Театрын хүшэгэ аргааханаар сэлигдэн нээгдэбэ. Башкирска гоё һайхан орнаментаар шэмэглэгдэһэн сценын гүн дунда Советскэ Союзай ба Россиин Федерациин Гүрэнэй тугууд намилзана. Башкирска АССР-тэ үршөөгдэһэн дээдэ хайра — Ленинэй орденой хүрэг портал дээрэ табигданхай байба. Тэрэнэй хажуу талануудаарнь — СССР-эй болон РСФСР-эй гүрэнэй гербнүүд харагдана. Башкирска Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын, Башкирска Гүрэнэй филармониин артистнуудһаа, мүн Ишимбай городой нефтьшэдһээ бүридэжэ эмхидэһэн хоор Биккуловой ба Рамазановай зохёолоор композитор Муртазинай найруулһан дууе — «Парти тухай дууе» дуулажа, концерт эхилээ. Энэ хоор Савитовай зохёоһон «Москвада амар мэндэ» гэжэ дууе урматай баяртайгаар дуулаба. Исмагиловай «Салават Юлаев» гэжэ оперодо хабсаргагдаһан увертюрые Башкирска Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын оркестр дуулажа, хүнхинүүлэн зэдэлүүлбэ.

«Россиин эрхэтэнби» гэһэн Каримай шүлэгые РСФСР-эй ба БАССР-эй габьяата артист А. Мубаряков ехэ зориг бадарангяар уншаа. Россиин Федерациин арадуудай ахадүү ёһоной бата хани барисаае харуулһан энэ шүлэгэй уншагдахада, тэндэ хабаадагшад удаан саг соо, ехэ баяртайгаар альга ташан угтаа. Республикын танцашад Башкириин арадай танцын барагдашагүй баялигые харуулба. «Гюльназира» гэжэ (БАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Ф. Гаскаровай табиһан) хүхюун хатар наадаһан Башкирска АССР-эй арадай танцын ансамблиин артистнуудые тон ехээр альга ташажа угтаа.

Сен-Сансын «Самсон ба Далила» гэжэ опероһоо Далилын ариие наадаһан БАССР-эй арадай артистка М. Салигаскаровае хүнүүд ехэ халуунаар угтаа.

Ленинградска хореографическа училищидахи башкирска отделениин һурагша Э. Сулейманова Люллиин «Гавотые» гоё һайханаар танцавалжа, ехэ амжалта туйлаа.

РСФСР-эй габьяата артист, БАССР-эй арадай артист Г. Хабибуллин башкир арадай «Азамат» гэжэ дууе, Каримовай «Ай даа, худагы, хатарыш даа» гэһэн дууе дуулажа ехэ шадабаритай байһанаа харуулба.

БАССР-эй арадай танцын ансамблиин дуушан З. Аюпова башкир арадай «Бишбармак» гэдэг танцые тон һайнаар наадаһан байха юм.

Башкир арадай национальна геройдо зорюулагдаһан «Салават» гэжэ дуунай ирагуу аялга Ехэ театрын зал соо зэдэлээ. Тэрээниие республикын Макаровска ба Учалинска районуудай хүдөөгэй хоор дуулаба. Тэдэнэр «Макар» гэдэг арадай мүнөөнэй дууе мүн лэ дуулаһан байна. Тэрээн соонь түрэл нютаг ороной гоё һайхан байгаали ба баялигые магтан дуулагдана. Залимов ба Спадавеккиа гэгшэдэй зохёоһон «Акбузат» гэжэ опероһоо Танхылугай ариие РСФСР-эй габьяата артистка, БАССР-эй арадай артистка Б. Валеевагай дуулахадань, хонгёо гоёор шэнхинэн соностоно.

Ленинградска хореографическа училищидахи башкирска отделениин бүлэг һурагшад (РСФСР-эй габьяата артистка Н. Анисимовагай хүтэлбэреэр) Глазуновой вальс наадаба. Эдир наадагшад хүнгэн солбоноор хатаржа, зониие һонирхуулаа.

Черниговск городой машина бүтээдэг заводой токарь А. Бувакин урод арадай «Утёс» гэжэ дууе тон шадамараар дуулаба.

Л. Степановай зохёоһон, Н. Анисомовагай тааруулжа табиһан «Тохорюудай дуун» гэжэ баледһээ ехэ адажное Башкирска оперно театрын дуушадай ба баледэй ансамблиин гайхамшаг бэрхээр наадахадань, бүхы зон ехээр һонирхоо. РСФСР-эй ба БАССР-эй арадай артистка З. Насретдинова, БАССР-эй арадай артист Х. Сафиуллин, баледэй дуушад Н. Валитова, Л. Медведьева, М. Тагирова, Г. Тобианская болон бусад национальна үльгэр домогтохи геройнуудай образуудые тон уран бэрхээр найруулан наадаа. Наадагшад бүгэдөөрэн ехэ баяртайгаар альга ташажа, тэдэ артистнуудые амаршалба.

Башкирска Гүрэнэй филармониин хоор (хүтэлбэрилэгшэнь БАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша А .Тихомиров) классическа дуунай искусствые республика доторoo бэлигтэй шадамараар дэлгэрүүлжэ байнхай.

РСФСР-эй ба БАССР-эй габьяата артист Х. Галимовай «Буренушка» гэжэ башкир дууе дуулахадань, тэрээниие дахуулжа «Курай» гэдэг национальна инструментээр БАССР-эй габьяата артист Г. Сулеймановай шадамар бэрхээр наадахадань, зон ехэ баяртайгаар угтаа.

Арадай ансамблиин эхэнэр артистнууд «Долоон басагад» гэдэг хатарые һүбэлгэн бэрхээр наадаһан байна.

РСФСР-эй габьяата артист, БАССР-эй арадай артист А. Сутягин Фрадкинай «Сталинград» гэжэ дууе, Чайковскиин «Иолант» гэжэ опероһоо Робертын ариозые дуулажа, тон һайн мэргэжэлтэй байһанаа харуулба.

«Сабантуй» гэжэ арадай һайндэрые тон һонирхолтой зүжэг болгон харуулаа. Ехэ театрын сценэнь һайндэртэ сугларһан зоноор дүүрэһэн туйлай ехэ талмай мэтэ болоод байба. Башкирска АССР дотор ажаһуудаг арадуудай янза бүриин костюмууд үзэсхэлэн һайхан үнгэнүүдээрээ ялаганан харагдана. Бүхэшүүл уян солбоноо, хүсэ шадалаа туршан мүрысэнэ, суутай бэрхэ танцорнууд хойно хойноһоо гаража дүхэригэй дунда хатарна. Национальна хатарнуудые наадагшад республикын арадай гайхамшаг искусствые харуулаа. Авзяно-петровско кадриль (БАССР-эй Белорецкэ районой Авзян тосхоной танцашадай коллектив), «Загида» (БАССР-эй габьяата артистка Т. Худайбердина), шубуудай дуулалгые һажаалгаһан дуун (Учалинска районой «Правда» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозник Т. Мухамадеев), «Шома бас» гэдэг татар танец (БАССР-эй арадай танцын ансамблиин дуушад Ф. Каримов, Р. Батретдинов), «Гурбан ахадүүнэр» (БАССР-эй арадай артист М. Идрисов, БАССР-эй габьяата артист А. Фахреддинов, З. Исмагилов), «Зарифа» (БАССР-эй арадай танцын ансамбль) гэхэ мэтэ башкир танцануудые концертдэ хабаадагшад хараба.

Композитор Ахметовэй, поэт Каримай зохёоһон «Тараалай дууе» бүхы артистнууд дуулажа, Башкириин формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурын һалбаран бадаржа байһые харуулһан һайндэрэй концерт дүүрээ.

Башкирска АССР-эй гоё һайхан байгаалиие зураглан харуулһан панорама һүр жабхалантай байгаа. Нефтиин вышкэнүүдэй, фабриканууд болон заводуудай, гидроэлектростанцинуудай плотинануудай хараа бараань ногоорон байгша **колхозно** хадалан тарялангай, сэнхир хүхэ огторгойн толон соогуур аржын харагдана.

Башкирска литературын ба искусствын декадын түгэсхэлэй концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Концертын программые РСФСР-эй габьяата артистка, БАССР-эй арадай артистка З. Бикбулатова эрхилбэ. Концертын режиссёр — РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша И. Туманов. Хүгжэмэй талаар хүтэлбэрилэгшэнь — Киргизскэ ССР-эй арадай артист В. Целиковский. РСФСР-эй ба БАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша М. Арсланов концертые тааруулан зохёогоо. Г. Муталов, Н. Савитов, А. Ковальский, Ш. Ибрагимов гэгшэд хүгжэмыень хүтэлбэрилөө.

Энэ концертдэ нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, П. Н. Поспелов, М. А. Суслов, Башкирска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Ф. З. Загафуранов, Башкирска АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ В. Г. Набиуллин, КПСС-эй Башкирска обкомой секретарь С. Д. Игнатьев гэгшэд байба. Тэрэшэлэн РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. П. Тарасов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. М. Пузанов, СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, РСФСР-эй Культурын министр Т. М. Зуева болон бусад концертдэ байлсаа.

(ТАСС).

Предприяти бүхэндэ ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой зарлаһан партийно-ажахын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөн июниин 6-да ород драмын театр соо болобо. Тус зүблөөн дээрэ КПСС-эй обкомой секретарь **Г. И. Климов** «Республикын промышленность ба транспортын предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хэмжээнүүд тухай» асуудалаар элидхэл хэһэн байна.

—Эхэ оронойнмай арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтын үндэһэ һуури болгошо хүндэ промышленностьда парти, правительствомнай саг үргэлжын анхарал хандуулна,—гэжэ нүхэр Климов хэлэбэ. — 1955 он — табадахи табанжэлэй һүүлшын жэл. Тиимэһээ продукци үйлэдбэрилхэ табанжэлэйнгээ даалгабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гээшэ промышленна предприятинуудай коллектив бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Республикымнай промышленна үйлэдбэри дээрэ зарим тэды амжалтануудай туйлагдажа байбашье, предприятинуудай хүдэлмэридэ бүхы дээрээ дутагдалнууд үшөөл олон. Тэдэнине усадхангүйгөөр ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхын аргагүй. Зарим предприятинуудта шэнэ технологи ба ажалай түрүү дүй дүршэл хэрэглэгдэжэ эхилбэшье, хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр олон предприятинуудта тэрэ һайшаалта үүсхэл мүнөө болотор дэмжэгдэнэгүй. Мяха-консервын комбинадай механическа цехүүдтэ түмэрые электрын тоогой ехэ хүсөөр отолхо арга хэрэглэгдээгүй байһаар. Эндэ тус аргые хэрэглэхэ услови дүүрэн бии. Нүүрһэнэй промышленностиин түрүү предприятинууд цикличностиин графигаар хүдэлмэрилдэг болоһоор үнинэй. Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтануудай хүдэлмэри энэ графигта тон удаанаар оруулагдана.

«Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудта 46 мастерска участогууд цикличностиин графигта оруулагдаһан нэрэтэй аад, тэдэнэй миин 10-аад гаранинь энэ графигаар хүдэлмэрилнэ. Бэшэниинь графигай эрилтын ёһоор хүдэлмэрилжэ үшөө шаданагүй. Тэрэшэлэн нютагай промышленностиин предприятинуудта асарагдаһан шэнэ станогууд мүнөө болотор тодхогдонгүйгөөр складууд соо хэбтэнэ. Кяхтын гуталай фабрикада, Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводто бүтээсэ ехэтэй хэдэ хэдэн станогууд хэрэглэгдэнэгүй. Иимэһээ ажалай бүтээсэ тон багаар дээшэлүүлэгдэнэ. Валовой продукци үйлэдбэрилхэ һарын, квартальна түсэбүүд дүргэгдэнгүйгөөр үлэнэ. Предприятинуудай иимэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһанда нэн түрүүндэ тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд гэмтэй.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тулада үйлэдбэридэ байһан бүхы механизмуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха гээшэ туйлай ехэ удхашанартай. Зарим хүтэлбэрилэгшэд энээниие һайн мэдэжэ байбашье, шухала хэмжээнүүдые абанагүй. Жэшээнь, модо шэрэлгэ дээрэ леспромхозуудай автопаркын машинануудай 62 процентнь хэрэглэгдэнэ. «Бурмонголстрой» трестын барилгын участогуудта башенна болон үргэлгын бусад крануудай бии байхада хирпиисэ зөөлгэ ба бусад хүдэлмэринүүд гараар хэгдэжэ байха юм. Зарим предприятинуудта ажалай эмхидхэлэй муугаар табигдаһан дээрэһээ хүсэ ехэтэ механизмууд хэдэн часаар миин байна. Модо урадхуулгын Үдын конторын хүтэлбэрилэгшэд уһанда модо табилгые механизацилха тухай хэдэн жэлдэ удаагуур хөөрэлдөө хэдэг. Теэд ажал ехэтэй энэ хүдэлмэриие ёһотой һайнаар механизацилжа шаданагүй. Тиимэһээнь уһанда табигдаха модоной ехэнхи хубинь гараар хэгдэжэ байна.

Үйлэдбэриин талмайнуудые үргэдхэнгүйгөөр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ тухай үүсхэл гараһаар үнинэй. Тус асуудал олонхи предприятинуудта муугаар шиидхэгдэнэ. ПВЗ-гэй цехүүдтэ бии байһан талмай дээрэ станогуудые нэмэжэ тодхогдохоһоо байтагай, мартеновскэ гурбан пеэшэнэйнь хоёрынь ашаглагдангүйгөөр байхань тон гайхалтай. Тэрэшэлэн судно-заһабарилгын заводой бүхы станогуудай хахадынь шахуу тон муугаар ашаглагдана. Хүтэлбэрилэгшэдынь саашадаа тэсэшэгүй иимэ байдалые «хүдэлмэришэдэй хүсэн хүрэнэгүй» гэхэ мэтын хүндэгүй шалтагаануудаар тайлбарилхые оролдодог байна.

Барилгын участогууд дээрэ ажалай эмхидхэлые шэнэдхэн хубилгаха саг болоо. Барилгын участогуудай хүтэлбэрилэгшэд, техингүүд, прорабууд энээн тухай бодожо үзэнэгүй, хуушанайхяараал хүдэлмэрилнэ. Улан-Удэ городой барилгын олонхи участогууд дээрэ штукатурщигууд, шулуушад хоорондоо ехэхэн таһалдалтайгаар хүдэлмэрилнэ. Гансахан бэлэдхэгдэмэл шабарай дуталдадаг дээрэһээ штукатурщигууд хүдэлмэреэ байлгаха баатай болоно. Барилгын 3-дахи участогта комплексно бригада байгуулагдаа. Энэнь һайшаалтай юм. Юуб гэхэдэ, энэ бригадада штукатурщигууд, шулуушад, модошо дархашуул болон бусад мэргэжэлтэд барандаа бии. Тиимэһээ барилгын хүдэлмэриие таһалдалгүйгөөр эхинһээнь эсэс хүрэтэр нэгэ жэгдээр ябуулна. Иимэ комплексно бригадануудые участок бүхэндэ байгуулжа юундэ болохогүйб?

Предприяти бүхэнэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө саг болзор соонь дүүргэхэ ябадал ажалай журамай һайнаар табигдаһанһаа нилээд дулдыдана. Ажалдаа үнэн сэхэ бэшээр хандадагһаа, зарим хүдэлмэришэдэй ажалдаа гарадаггүй гү, али ехээр гээгдэжэ ерэдэгһээ болоно, продукци үйлэдбэрилхэ график дүүргэгдэхэеэ болино. Иимэ байдал Улан-Удын мяха-консервын комбинадта үзэгдэнэ. Зарим хүтэлбэрилэгшэд даалгабаряа дүүргэхэеэ болиходоо һарын эсэстэ ехээр яараха, тэбдэхэ, хүдэлмэришэдые сагһаань үлүүгээр ажаллуулха ябадал гаргана. Иимэ ябадал илангаяа ПВЗ-гэй цехүүдтэ үзэгдэдэг байна. Партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада шанга тэмсэл ябуулха ёһотой.

Ажалай бүтээсые саашадань эрид шууд дээшэлүүлхэ зорилгоор КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бэшэг соо табигдаһан эрилтэнүүдые бэелүүлэн, промышленна бүхы предприятинууд эмхидхэлэй техническэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа. Олон предприятинуудта эдэ хэмжээ-ябуулганууд буруугаар табигдаһан, элирүүлэгдээгүй байһан доторой резервнүүд тэрээн соонь хараада абтангүйгөөр үлэһэн байна. Партийна, профсоюзна организацинууд тус хэмжээ-ябуулгануудые зохёолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, тэрэ алдуу эндүүнүүдые усадхаха ябадалда бүхы хүдэлмэришэдые хабаадуулха ёһотой. Гүрэнэй мүнгэн зөөриие арьбалхын тулада жэжэ предприятинуудые нэгэдхэхэ, захиргаанай аппарадуудые хороохо ба уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ ябадал туйлаха хэрэгтэй. Энэ зүблөөн дээрэ элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхажа, продукци үйлэдбэрилхэ табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ ёһотойбди.

ДОТОРОЙ РЕЗЕРВНҮҮДЫЕ ДҮҮРЭНЭЭР АШАГЛАХА

— Үнгэрэгшэ жэлдэ доторойнгоо резервнүүдые дүүрэнээр ашаглахын түлөө горьтойхон оролдолго гаргаһанай ашаар нүүрһэ малтаха жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ һэмди,—гэжэ Галуута-Нуурай Рудоуправлениин эрхилэгшэ нүхэр **Глебов** хэлэбэ. — Лаванууд соохи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд нилээд механизацилагдаа. 4 лавын 3-ниинь цикличностиин графигаар хүдэлмэрилдэг болоо. Гэхэтэй хамта, хүдэлмэридэмнай дутуу дунданууд үшөөл олон. № 3 шахтада доторой резервнүүд дүүрэнээр ашаглагданагүй. Тиимэһээ тус шахта нүүрһэ малтаха түсэбөө дүүргэнгүйгөөр үлэнэ. Эндэ ажалай журамай һула дээрэһээ хүдэлмэришэдэй ажалдаа гарахагүй ябадал олон. Зарим шахтануудта ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ зорилгоор шахтёрнуудай үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ шэнэ техникые үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ шиидэгдээ. Тиин хэдэн шахтануудта «Донбасс», «Горняк» маркын бүтээсэ ехэтэй комбайнуудые тодхожо эхилээбди. Декабриин 20 болотор үшөө нэгэ шэнэ шахта ашаглалгада оруулагдажа, нүүрһээ малталгамнай бүри дээшэлхэ байна. Шахта бүхэнэй хараалһан хэмжээ-ябуулгануудай ёһоор шахта соохи механизацилагдаагүй хүдэлмэринүүд барандаа шахуу механизмын хүсөөр хэгдэдэг болохо. Мүнөө бригада, коллектив бүхэн табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абанхай. Партийна, профсоюзна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэри доро тэдэ уялгануудые дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Трибунада гараһан республикын нютагай промышленностиин министр нүхэр **Пивоваров** предприятинуудайнгаа хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые шүүмжэлбэ. Министерствын аймагуудтахи предприятинууд илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ. Продукци үйлэдбэрилхэ 1954 оной түсэб дүүргэгдэнгүйгөөр үлөө. Курумканай, Хэжэнгын, Бичурын, Хориин аймагуудай промкомбинадууд продукци үйлэдбэрилхэ ассортиментнэ түсэбүүдээ дэн муугаар бэелүүлээ. Үйлэдбэрилһэн продукциин шанар тон муу. Гэхэтэй хамта, хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг зүйлнүүд үйлэдбэрилэгдэнэгүй.

Иимэ хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаанууд юуб гэхэдэ, промкомбинадуудай ехэхэн хүдэлмэринь гараар хэгдэнэ. Аймагуудай хүтэлбэрилхы органууд, илангаяа аймгүйсэдкомууд промкомбинадай хүтэлбэрилэгшэдтэ түсэбөө заатагүй дүүргэхынь түлөө шанга эрилтэ табинагүй.

Эдэ дутагдалнуудые усадхаха арга боломжонууд бии. Нютагай промышленностиин предприятинуудай механизмуудые заһабарилха тусхай база байгуулха шухала. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, тэрэнэй тулада техническэ соведэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Олонхи промкомбинадууд дэн олон зүйлэй продукци үйлэдбэрилнэ. Энээниие болиоулжа, үсөөхэн зүйлэй продукци гаргадаг болохо хэрэгтэй. Колхозуудай болон хүдөөгэй ажалшадай эрилтые хангаха зорилгоор олон аймагуудта хирпиисын заводуудые барижа эхилбэбди. Тэдэнэй олонхинь энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха байна.

ШЭНЭ ТЕХНОЛОГИ БА ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ

Республикын загаһашадай хабарзунай сезониие эхилээд, табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байһан тухай «Рыбакколхозсоюзай» правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Анакин** хэлэбэ.

—Загаһашад-колхознигууд загаһа бариха гүрэнэй түсэбые муу бэшээр дүүргэжэ байбашье, элдэб бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдоно.—Рыбтрестын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд загаһашад-колхознигуудай хүдэлмэридэ илангаяа үйлэдбэриин шэнэ аргануудые хэрэглэхэ талаар ехэ туһаламжа үзүүлхэ уялгаяа үшөө дүүргэжэ шаданагүй. Трестын загаһа барилгын таһагые даагша нүхэр Спелит ухаалан зохёолгын үнэтэ дурадхалнуудые бүгэдын шадабари болгохо ябадалда ямаршье оролдолго гаргадаггүй. Тиихэдэ загаһа барилга дээрэ шухала хэрэгтэй түмэр канадууд болон бусад зүйлнүүд дуталдана. Эдэ дутагдалнуудые усадхалгада республикын партийна, советскэ органууд туһалха зэргэтэй.

— Үйлэдбэри дээрэ шэнэ технологи ба ажалай түрүү дүй дүршэлнүүдые нэбтэрүүлхэ гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын шухала асуудалнуудай нэгэн гэжэ, — Улан-Удэ станциин паровозно депогой начальник **Романенко** хэлэбэ. — Энэ зорилгоор депогойнгоо уралан нарижуулагшадай бюрогой хүдэлмэриие һайжаруулхые оролдонобди. Манай уралан нарижуулагшад табанжэлэй үе соо хэдэн арбаад үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрээ нэбтэрүүлжэ, ажалайнгаа бүтээсые нилээд дээшэлүүлхэ арга олоо. Һүүлэй үедэ заһабарида ороһон паровозуудые угаан сэбэрлэхэ тусхай түхеэрэлгэ зохёожо, паровозой задгалалгые ехээр түргэдхөөбди. Энэ жэлдэ электрын тоогой ехэ хүсэн дээрэ түмэр отолхо аргые хэрэглэхэдээ ехэхэн бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдобобди. Теэд тус арга ПВЗ-гэй цехүүдтэ хэрэглэгдэжэ эхилһээр үнинэй. Энэ ушарта манда туһаламжа үзүүлхээр заводой хүтэлбэрилэгшэдтэ хандахадамнай хэрэгсээнэгүй.

—Урид үгэ хэлэһэн нүхэдүүд продукциин шанарай муу байһан тухай шүүмжэлэл хэһэн байна,—гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилгын управлениин начальник нүхэр **Сурков** хэлэбэ. — Гансахан һайн шанартай продукци үйлэдбэрилхын тулада хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Тэрэнэй тулада предприяти бүхэн дээрэ техническэ һуралсал эмхидхэжэ, энэ асуудалые шиидхэхэ тон шухала. Городой барилганууд дээрэ элбэг ехээр хэрэглэгдэжэ байһан хирпиисэнүүдые үйлэдбэрилгэдэ извёстко ехээр дуталдана. Татаурово станцида баригдажа байһан хирпиисын заводой барилга байлгагдаһаар үнинэй. Тэрэниие ойрын сагта ашаглалгада оруулжа, шэнэ түхэлэй плиточнэ хирпиисэнүүдые үйлэдбэрилдэг болохын тулада республикын Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө зохихо хэмжээн абтахаар болоо.

Тэрэшэлэн облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Могнонов**, Заиграйн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Шадрин** болон бусад хамта 21 хүн үгэ хэлэжэ предприятинуудай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые түргэнөөр усадхажа, ажалай бүтээсые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлэн, продукци үйлэдбэрилхэ табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

Силоснэ барилгын һара

Силоснэ барилгын ябасые түргэдхэхэ

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД! Барилга дээрэ үдэр бүриингөө даалгабариие дүүргэхын түлөө тэмсэгты

☆ ☆

Түрүү колхозуудһаа жэшээ абаха

Партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Кударын аймагай колхознигууд болон механизаторнууд энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ һайн болзорнуудта дүүргэжэ байна. Ороохото культурануудай эртын тарилга богонихон болзорто дүүргэгдээд, май һарын тэн багаар кукурузын тарилгада орогдоһон байгаа. Манай эндэ шэнэ культура болохо кукуруза тарилга мүн лэ һайн болзорнуудта түсэбһөө үлүүлэн дүүргэгдээ. Аймагай колхозуудта хамта 3 мянган гектарта кукуруза таригдажа, түсэб 108 процент дүүргэгдэһэн байна.

Мүнөө жэлдэ хэдэн мянган гектарта кукуруза тарижа ургуулаад, хураяһан ургасаяа хэхэ, хадагалха барилгануудые бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Энэ жэлдэ аймагай колхозууд хамта 33 мянган тонның багтаамжатай 106 траншей, 8 набтар башни, тэрэ тоодо нэгэ элеватор бариха байна. Тиихын тулада хамта 50 мянган кубометр шорой малтагдаха, 16 мянган кубометр шулуун бэлэдхэгдэхэ юм.

Энэ тон шухала хүдэлмэриин удхашанарые, нэгэшье үдэрөөр тэрэниие хойшолуулжа болохогүй байһыень ойлгоһон аймагай зарим колхозууд, жэшээлхэдэ, Ранжуровай, Куйбышевай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд силоснэ барилгые бүри май һарын эхеэр захалһан байна. Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозойхид май һарада 3 мянган тонның багтаамжатай 9 траншей баряа. Эндэ 1400 кубометр барилгын шулуун бэлэдхэгдэһэн байха юм. Шулуу бэлэдхэхэ, силоснэ барилгануудые хэхэ хүдэлмэринүүдтэ эхэнэрнүүд ехэнхидээ хабаадалсаа. Энэ колхозойхид июниин 20 болотор силоснэ барилгануудаа дүүргэхэ зорилготой. Мүн «Комбайн» колхоздо силоснэ барилга муу бэшээр ябуулагдажа байна. Эндэ хоёр набтар башни баригдажа дүүрээ. Маленковой нэрэмжэтэ колхоз силоснэ барилгада тус тустаа 8 хүнүүдтэй 2 звено табяа. Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 8 траншей малтагдажа, һаядаа ханалагдахань.

Һүүлэй үедэ Гашейн МТС-эй механизаторнууд болон тэндэхи колхознигуудай уряагаар аймагай түрүү колхозууд силоснэ барилгын хүдэлмэриие бүри үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Мүнөө аймаг соо хамта 60 гаран траншей баригдажа байнхай.

Гэбэшье, зарим колхозуудта силоснэ барилгын хүдэлмэри нобшо удаанаар ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо энэ шухала хүдэлмэри удаарууладжа байнхай. Колхозой тараанажалай хоёрдохи бригада бүхы май һара соо оройдоо 8 кубометр барилгын шулуу бэлэдхэбэ. Мүн тэрэшэлэн Хрущевой нэрэмжэтэ колхозойхид силоснэ барилгын хүдэлмэри шамдуулха тушаа һанаагаа зобоногүй. Нүхэр Цыремпиловэй хүтэлбэрилдэг тараанажалай бригадынхид май һара соо оройдоо 10 кубометр силоснэ нүхэнэй шорой малтаһан байха юм. Эндэ силоснэ барилгада гэжэ 5—6 хүн табигдаа нэрэтэйшье һаа, үдэр бүри бултадаа хүдэлнэгүй. Энэ колхоздо МТС-һээ газар малтаха нэгэ скрепер асарагдаад, арба гаран хоног соо хэрэглэгдэнгүй байгаа.

Мүн тэрэшэлэн Ждановай, Сталинай нэрэмжэтэ, «Путь Октября» колхозуудта силоснэ барилга нобшо удаанаар ябуулагдана. Мүнөө силоснэ барилгые хаа хаанагүй үргэн далайсатайгаар ябуулха саг ерэнхэй. Эдэ колхозууд аймагай түрүү колхозуудһаа жэшээ абажа энэ шухала хүдэлмэриин темпые түргэдхэхэ зэргэтэй. Аймагай 2 МТС-үүд—Ехэ-Кударын болон Хамнигадайн МТС-үүд харьяата колхозуудтаа силоснэ барилгадань үшөөл һулаар туһална гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

А. Иванова.

Оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ

Эдэ үдэрнүүдтэ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо силоснэ барилгануудай газар малталгын хүдэлмэри һайнаар ябажа байна. Гашейн МТС-эйхидэй уряае халуунаар дэмжэһэн экскаваторщигууд Константин Северюхин, Александр Суслов гэгшэд эрхимээр ажаллана. Тэдэнэр һаяхан нэгэ сүүдхэ соо 500 тонно силосэй багтаха траншей малтаа. Һүүл тээнь Шэнэ зам гэжэ газарта байдаг фермэ ошожо, тэндэ 300 тонно силосэй орохо траншей малтаба.

Тэдээнтэй хамта хүдэлмэрилдэг мотористнууд Афанасий Кокорин Иннокентий Шелкунов хоёрой оролдосотой ажалые мүн лэ тэмдэглэлсэхэ хэрэгтэй.

Б. Ангаров.

Улан-Удын гүрэнэй банкын коллективэйхид Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 125 тонно силосэй багтаха траншей малтажа, шулуугаар ханалха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гүрэнэй банкын хүдэлмэрилэгшэд траншей ханалха шулуу бэлэдхэжэ байна.

А. Хайдуровай фото.

Эмхидхэлэй хүдэлмэри муу

Хориин аймагай колхозууд мүнөө жэлдэ 2000 гектар кукуруза таринхай. Ороохото ба тэжээлэй энэ үнэтэ культурые харууһа оролдолгын ашаар ургуулжа, гээлтэ хоролтогүйгөөр һайн болзорто хураажа, эртээнһээ түхеэрэгдэһэн силоснэ башни, траншейнүүд соо һайн шанартай силос дараха хэрэгтэй. Иимэһээ мүнөө жэлһээ аймагай колхозууд ниитынгээ мал шэмэтэ тэжээлээр хангажа, саашадаа тэжээлэй базын асуудалые шиидхэхэ аргатай болохо байна.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозуудта силоснэ барилганууд хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Үдын МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 205 гектар кукуруза таряа. Эгээн багаар хэлэхэдэ, 3600 тонно силос дараха ёһотой юм. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Будажапов энэ шухала хэрэгые тоонгүй, силоснэ барилгые һаатуулжа байна. Түрүүлэгшэ Будажапов, барилгын бригадын бригадир Нимбу Аюшеев гэгшэдэй хэлэдэгэй ёһоор, 1400 тонно багтаамжатай силосэй барилга хэхээр хараалагдана.

Гадна, Аюшеевай хүтэлбэрилдэг бригадада оройдоо долоон хүн хүдэлдэг нэрэтэй аад, мүнөө тэдэнэр ондоо ажалда ябана. Силоснэ барилгые хэзээ эхилхэбта?—гэжэ нүхэр Аюшеевһээ асуухада, «иигээд июниин арбаадаар эхилхэбди. Мүнөөшье эхилхэ аад, хүдэлмэриин хүсөөр яданабди» гэжэ харюусана. Энэ колхоз силоснэ барилгые һарын туршада дүүргэхэ аргатай. Үдын МТС-эй механизатор Сандан Жигмитов «С-80» трактортай бульдозёроор газарай хүдэлмэриие амжалтатайгаар хэжэ байна. Нүхэр Жигмитов хэдэн зуугаад тонның траншейн шорой гаргажа хаяа. Энэ колхоздо шефскэ туһаламжа үзүүлжэ байһан «Бурпромсоведэй» 30 шахуу хүн хүдэлмэрилнэ. Түрүүлэгшэ нүхэр Будажаповай хараалжа байһан 1400 тонның түхеэрэлтэнүүдэй мянгаад гаран тонныңхииень «Бурпромсоведэй» эльгээһэн хүнүүд хэхэ юм. Хараалагдаһан 3600 тонно багтаамжатай силоснэ барилганнуудые хэхэ аргатай байбашье, энэ колхоз силоснэ барилгануудые юундэ багаар бариха һэдэлгэ гарганаб гэжэ асуухаар болоно.

Энэ колхоз силоснэ барилгада хүсэд анхарал хандуулнагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хэтэрхэдээ колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд, жэшээлхэдэ, барилгын бригадын бригадир Нимбу Аюшеев хэды тонно силос дараха байһанаа мэдэнэгүй. Тиихэдэ колхозой партийна организаци (секретаринь Афанасьев) гашейнхидэй хандалгатай барилгашадые танилсуулаагүй, тэдэнэй дунда мүрысөө эмхидхээгүй байһаар. Нүхэр Афанасьев энэ хүдэлмэридэ хам оролсоогүй, юушьеб даа хүлеэһээр байна. Тэрэшэлэн силоснэ барилга Үдын МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Гадьянов), Хориин МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мижитов), Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Аюшин) хүсэд эхилээдүй, нэгэшье траншей, набтар башни түхеэрээдүй.

Мүнөө жэлдэ аймагай колхозууд силоснэ барилгын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа, 28 мянган тонно силосэй багтаха барилга богони болзор соо дүүргэхэ ёһотой. Мүн колхозууд гашейнхидэй жэшээгээр бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн һарын болзор соо барилганнуудые дүүргэхэ аргатай. Гансал тэдэнэй хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ шухала болоод байна. Аймагай колхоз бүхэнэй Үдын, Хориин МТС-үүдэй, шефскэ туһаламжа үзүүлжэ байһан Хориин ба Хандагатайн леспромхозуудай болон городой предприятинуудай газар малталгын техникэ хүдэлмэрилжэ байна. Тиимэһээ колхозууд газар малталгын техникые зүбөөр ашаглаха, хүдэлмэрилхэ хүнүүдээр хүсэд хангаха уялгатай.

Аймгүйсэдкомой барилгын таһаг (даагшань нүхэр Серышев) колхозуудта бодото техническэ туһаламжа үзүүлнэгүй. Хэтэрхэдээ таһагай зарим хүдэлмэрилэгшэд хэды тонно багтаамжатай ямар барилганууд хаана хэгдэхэб гэжэ мэдэнэгүй. Мүнөө соносхогдоод байһан барилгын һара соо силоснэ түхеэрэлтэнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэриие дүүргэхын түлөө аймагай колхозууд болон МТС-үүд бүхы хүсэ шадалаа гаргаха ёһотой.

Ц. Дандаров, ман[...] корреспонде[...]

Республикын аймагуудта хабарай тарилгын ябаса тухай

1955 оной июниин 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Хабарай тарилга	Тэрэ тоодо: Кукуруза тарилга	Тэрэ тоодо: Хартаабха тарилга	Тэрэ тоодо: Овощ[...]
Түнхэнэй	93,0	88,2	189,0	40,0
Бичурын	89,8	97,7	68,4	21,0
Прибайкальска	88,5	101,1	97,8	15,5
Кабанскын	88,0	124,1	98,9	23,2
Яруунын	87,8	61,8	92,6	13,3
Б.-Кударын	87,2	99,3	81,4	24,8
Тарбагатайн	87,2	93,7	101,5	19,3
Иволгын	84,6	131,7	77,6	27,3
Хориин	84,1	101,0	31,0	48,8
Кяхтын	84,1	99,2	57,5	23,7
Мухаршэбэрэй	82,8	99,3	54,4	24,5
Хэжэнгын	82,6	94,9	18,0	17,1
Кударын	82,1	109,3	84,4	23,0
Ториин	81,2	105,5	69,9	13,7
Заиграйн	80,4	105,2	104,6	16,2
Закаменай	79,7	84,8	97,0	28,5
Баргажанай	75,7	84,9	86,6	6,0
Зэдын	71,0	98,4	54,4	18,3
Курумканай	69,9	104,8	98,1	13,3
Сэлэнгын	69,1	92,2	30,1	20,0
Баунтын	61,3	—	22,2	50,0

АМАРАЛТЫН ҮДЭР

Улан-Удын ажалшад иигэжэ амарна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын шэгнүүр, приборнуудые заһабарилгын заводой …үдэлмэришэд Сотниково гэжэ газарта ошоод амаржа байна. (Баруун гарһаа) …үдэлмэришэн Ф. М. Столь нүхэдэйнгөө дунда. А. Сергеевэй фото.

Хүдэлжэшье, амаржашье шадаха хэрэгтэй

…одой гудок хүдэлмэриин сагай …эниие соносхон, тужа нарһа-…ой дээгүүр сууряатана. Удан-…й шэгнүүр, приборнуудые за-…илгын заводой хүдэлмэришэд …бүлэгөөрөө заводһоо һубарил-…аранад. Сэлмэг сэгээн огтор-…о нилээд доошоо оробошье …зунай наран халуу шатан ша-… Бүлеэн һалхин хүнэй нюурые …энөөр шэрбэнэ.

…элмэриин неделиие һайнаар …жэ, шэнэ һарын түрүүшын …ээ эхилжэ түсэбөө дүүргэжэ … коллективэй ажалшад сог- … хухюунээр хоорондоо …ка. Хэн хайшаа үглөөдэр …аа ошохоб гэжэ бэе бэеһээ һу-…на. Заводто үлэһэн нүхэдэйн-…аража ерэхыень хүлеэнэд хэ-…. Залуушуулай шаг шууяан, …он хүхюун энеэдэншье таһар-….

…ай, нүхэд, үглөөдэр яажа амар-…жэ байнабибди, — гэжэ за- … профсоюзай месткомой түрүү- … нүхэр Житихина, дүүрэн ша-…, залуушаг эхэнэр хүнүүдтэ …на. Заводойхидой заримань …он ошохо, нүгөөдүүлынь парк …, бэшэниинь үшөө хайшан гэл- … даа, нэгэн доро дуугаралдана. …ашинаараа хамтадаа хүдөө …. Гэлигэр асфальтаар шууюул- … Сотниково руу хотирхобди, … тэндэ гоё даа,—гэжэ тус за- … эрхим хүдэлмэришэн, ура-…арижуулагша Федор Михайло-… Столиин дурадхахада, заводой … коллектив нэгэн дуугаар Сот-…о ошохо гэжэ шиидэбэ.

…ор Михайлович Столь энэ за-… 9 жэлэй туршада хүдэлмэрил-… эрхим ажалай үрэ дүн харуу-… тиимэһээ заводой коллектив …дэ ехэ дуратай юм. Федор Ми-…овичые заводойхид солото дар-хан, уран гартай хүн гэжэ нэрлэдэг. Тэрэ хадаа модельщик, слесарь, строгальщик, токарь мэргэжэлтэй юм. Мэргэжэл һайнтай слесарэй үүсхэлээр тус завод үхибүүдэй велосипедүүдые олоорнь бүтээжэ гаргадаг болоо. Республикынгаа бүхы аймагуудай ажалшадта олоор эльгээхэһээ гадна, хүршэ Чита городой худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээдэг болонхой.

Тус завод хэмжүүр, приборнуудые заһабарилхаһаа гадна, малай уһалуурида хэрэгтэй болохо насосуудые үйлэдбэрилжэ, республикынгаа колхозуудта үгэнэ. Иигээд, тус завод үхибүүдэй велосипедүүдые шэнээр бүтээн гаргаха юм. Энээниие нүхэр Столь уралан наринжуулаа.

Федор Михайлович һайнаар ажаллахынгаа хажуугаар сүлөөтэй сагаа һонирхолтойгоор, ашатай туһатайгаар үнгэргэдэг юм.

— Һайнаар амарбал, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахаш,—гэжэ Федор Михайлович ходо хэлэдэг.

Ажалайнгаа һүүлээр заводойнгоо улаан буланда нүхэр Столиин ном, газетэ, журнал уншажа гү, али даам, доминогоор шуналтайгаар наадажа һуухыень хаража болоно. Мүн тэрэ уужам талын сэбэр харгыда гараад мотоциклаараа оншотой түргөөр харайлгаха ехэ дуратай юм.

Наратай дулаахан үдэрнүүдтэ Федор Михайловичын уһанда шунгажа мэлмэрэн байһан уһые зура эсхэн тамархыень харахада аятай зохид байдаг. Тиихэдэ ажалшадай культурна амаралтада зорюулагдаһан стадион, парк, театрнууд, кино болон бусад газарнуудаар Федор Михайлович ходо ошожо өөрынгөө амаралтые һонирхолтой болгожо шададаг байна.

Б. Даксанова.

Мэлмэрэн урдаһан Сэлэнгэ дээгүүр

Хажар мүнгөөр мэлмэрэн байһан Сэлэнгые үгсэн, тэрэнэй номхон нэгэ һалаада тогтоод, бүхэли үдэртөө загаһа хахуульдажа, заримдаа гүльмэдөөдшье абажа байхада ямар аятайб даа. Халуудаад орхиходоо, шунгаадшье абахаш. Зохид даа, зунай сагта амаралтынгаа үдэрые иигэжэ үнгэргэхэдэ. Бариһан алгана, ялааганаа галда сонгоогоод, түүдэбшын борохон утаа бааюулан һуужа хээрэ эдеэлхэдэ ямар амтатай, аятай байдагынь хүн бүхэндэ мэдээжэл. 4—5 наһатай ашанар зээнэршни загаһанай баригдахада захагүй баярлажа, забда залигүй бургааһа мүшэр суглуулаад лэ галаа шабадажал мэдэхэ, тогоотой шүлээ, сайгаа бусалгажал байха.

Би арюухан далайн эрьедэ түрэжэ, хара багаһаан хойшо загаһа агнадаг, далайда, уһанда тамаран ябаха абьяастай болошоо һэм. Мүнөөшье наһатайшаг болоод, заводто хүдэлжэ байхадаа, зунай үедэ амаралтынгаа үдэртэ бүлэнэрөө, аша зээнэрээ өөрынгөө лодкодо һуулгаад, Сэлэнгые үгсэн загаһа агнангаа амархаяа ошодогби.

Хээрэ гаража амархадаа архидахал ёһотой, архигүй һаа зугаагүй, мүртэй амаралта болохогүй гэжэ зарим хүдэлмэрилэгшэд буруу ойлгодог. Тиигээд ольторогто гү, али хээрэ амархаяа гарахадаа хахадые хармаангаланхай ябахаяа һанадаг. Иигэжэ культурнаар амаран сэнгэхын орондо, харин архи уужа бэеэ зобоодог байна. Амархадаа архи уужа огто болохогүй. Архи гээшэ бэеын элүүртэ ехэ хоро хүргэдэгынь мэдээжэ бшуу.

Бүхэли үдэр миин хэбтэхэгүйн тулада нэгэ үедэ ном уншаха, зарим үедэ загаһа агнаха, шатар, домино табиха, уһанда шунгаха, залуушаг зон бүмбэгэ наадаха гэхэ мэтэ зохидоор амархада бэе махабада һайжардаг.

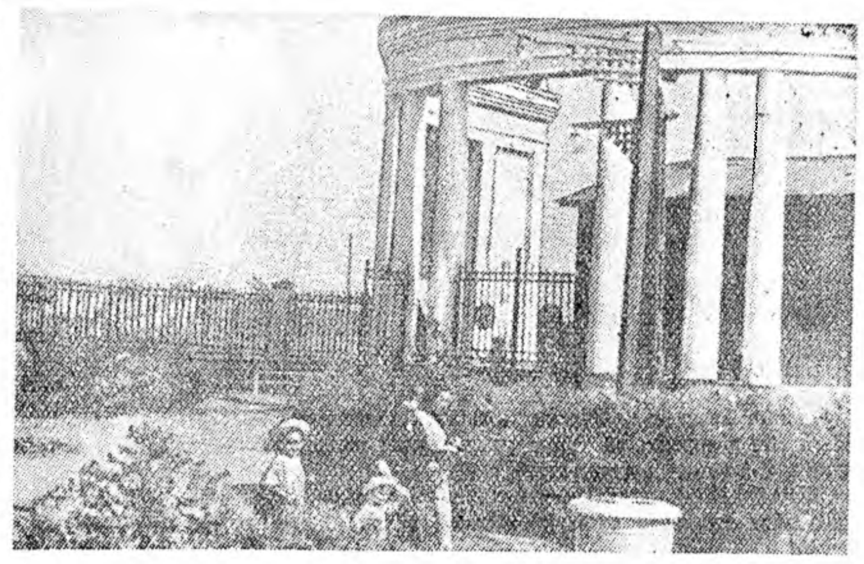
Һайнаар амаржархёод ажаллахадашье, ажал бүтээсэтэй, гар хүнгэн, сээжэ сэлмэг, сэдьхэл дорюун байдаг даа.

И. Цивелев, хүдэлмэришэн.

Н. Дамдинов

Басаганда

Урдань яагаад, хажуудашни ошоходоо,
Улайжа, сайжа байдаггүйхэн бэлэйбиб?
Энэ үгэеэ яагаад мүнөөдэр одоо
Эльгэ зүрхэнһөө абажа һаял хэлээбиб?
Үхибүүн бэлэйш элиинь хэлэбэл, тиихэдэ.
Улаан наранда хүрилшэһэн бэетэй,
Урилдаанда түрүүлдэг ута хүлтэй,—
Үлүү гайхама бэшэл һэнши тиихэдэ.
Харин, мүнөө хайшан гэнэ гээшэбиб?
Хаанаһааб даа зүрхэнэйм энэ долгин?
Газаа гараһаар шинии сонхо тээшэ би,
Гансал шамда мэндэ үгэеэ эльгэн.
Ямар хүсэтэйб даа сагууд—нюуса альбан!
Ябууд дундаа шамайе нэгэл эльбэн.
Үндэр, тэгшэ басаган болгожорхибо.
Урдаханашни намайе эльгэжэрхибэ.
Эринэгүйлши намһаа, нэхэн, тангариг.
Этигэмжэтэйгээр нюдэдшни носонхой.
Энеэдэн дүүрэнэ харасадашни, тон гэрэл,—
Иимэхэнээр лэ угтана сэдьхэлэйш сонхо.
Бэшэ юуншье хэрэггүй мүнөө намда.
Баяртайгаар зүрхэм баһал сохилно.
Жаргал намтай энеэбхилэлсэнэ хамта.
Орон нютагтаа омог сэдьхэлни дурлана.
Дуран тухайда дуунуудниишье зэдэлнэ!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын культурын ба амаралтын парк соо.
М. Дектяревой фото.

Экзаменуудай үедэ

Мүнөө дунда болон дээдэ һургуулинуудта экзаменуүд түлэг дундаа ябажа байна. Пединститудай 4-дэхи курсын студентнэр гүрэнэй экзаменуудые барижа эхилэнхэй. Тэдэнэр түрүүшынгээ экзамен һайн дүнгүүдтэйгээр үгэһэн байна. Жэшээнь, ганса биологическа факультедэй студентнэрые абажа хараха болоо һаа, тэдэнэй арбаад гаран хүниинь (И. Балданова, И. Резанов, Ж. Цыгуева болон бусад) юрэнхы химээр «5» гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Эдэнэр институтда һуража, ойлгожо абаһан бүхы эрдэмээ залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулха байна.

…Үглөөгүүр наран һаяхан гаража, пединститудай гурбан дабхар ута сагаан байшангай шоур таладахи сэсэрлигэй залуухан хуһад болон уляангирнуудай, паглагар һайхан һөөгүүдэй, һаяхан задаржа байһан сагаахан сэсэгүүдтэй яблониин модонуудай набшаһануудта элшэеэ аляархуулан надхуулна. Аалихан һэбшээндэ үлгыдүүлжэ байһан эдэ набшаһанууд һайханаар ногоорон ялалзана.

Эрбээхэйн далинууд шэнги һалбагархан хамсынуудтай эрээхэн платьенуудтай басагад, богони хамсытай сагаан самсануудтай хүбүүд үглөө эртэнһээ институт тээшээ субажа эхилдэг.

—Цырэгма, харыш, сэсэрлигнай хэды һайхан болооб. Һайнаар харууһалхада ондоо байна даа.

— Хара даа, хара, энэ яблониин зарим сэсэгүүд үсэгэлдэр монсогор байһан аад, мүнөө задаршоод байнал.

— Үдэшэ эндэ амаржа һуухада яагаа зохид бэ, — гэлдэн ерэжэ ябаһан басагадай хөөрэлдэхэнь, мүн юуншье гэлсээд энеэлдэхэнь дуулдана.

Хэды эртэшье һаань, институдай уншалгын залда студентнэр олон. Илангаяа эндэ 4-дэхи курсынхид эртэ ерэдэг.

Институдай доодо дабхартахи уншалгын залай сэлеэтэй ехэ сонхонуудаар үглөөнэй һэбшээн урдажа байһан уһан мэтээр һэрюу даан орожо, зал соо аятай зохид болгоно. Газааһаа сэсэрлигэй модод болон һөөгүүдэй һайхан үнэр анхилна.

Институдай уншалгын зал болон кабинедүүдтэ үдэшэ орой болотор студентнэр олон байдаг. Илангаяа марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые шудалалгын кабинедтэ үглөөнэй 9 часһаа үдэшын 11 час болотор нэгэшье сүлөө һуури гэжэ байдаггүй.

Гэбэшье, студентнэр гансал номоо ехээр үзэдэг бэшэ, мүн баһа ашатай туһатайгаар амардаг байна. Амарха гээшые манай советскэ студентнэр орон дээрээ өөдөө хараад хэбтэлгэ бэшэ гэжэ ойлгодог, тиимэһээ шадамараар, һонирхолтойгоор амардаг. Занятиингаа һүүлээр, мүн амаралтын үдэр тэдэнэй амарха газар олон. Жэшээнь, үнгэрөөшэ амаралтын үдэр биологическа факультедэй студентнэр билет хамтаараа захижа, оперо ба баледэй театрта ошоһон байна. Тэдэнэр тэрэ үдэшэ манай городто гастролёор ерэһэн Хабаровска хүгжэмтэ комедиин театрын табиһан «Лев Гурич Синичкин» гэжэ опереттые ехэ һонирхон шагнаа.

Городой паркнууд, стадионууд, Ногоон арал, Сэлэнгын эрье, кино болон театрнууд тэдэниие даллан угтадаг…

Г. Доржиева,
пединститудай студентка.

НОГООН АРАЛ ДЭЭРЭ

…өөнэй һэбшээн һэр һэрхэн үлеэ-…элмэрэн урдажа байһан Сэлэн-…оргые миралзуулна. Энэ һэб-…өөдэ үбсүүгээ сэлеэд хэды соо-…баймаар. Сэлэнгэ Үдэ хоёрой …урай урдахи хүхэ ногоон зүлгэ … гартаа ном бариһан гурбан …хан басагад харагдана. Тэдэ-…үлтадаа саб сагаахан платье-…е үмдэнхэй. Хэбэрынь һургуу-…үхибүүд үглөөнэй һэрюундэ но-…рэжэ, экзамендаа бэлдэнгээ, … агаараар амилхаяа эндэ гара-…һэн байгаа ха. Хонгёо хоолой-…раа дуу нэгэдэн «Сэлэнгын …» гэжэ дуунай аялга татаха-… үглөөнэй шэнгэн агаарые хаха … холуур зэдэлэн соностоно.

…һээршье байтар наран дээрэхэ-…ража, хүнгэхэнөөр—зунайхяар …һан хүнүүд Сэлэнгын эрье руу …д-хошоодоорооше, дүрбэ-та-…шье субажа захалба. Удангүй …гын эрьеэр, илангаяа приста-…ойгуур хүнүүд нилээд олоороо …шаба. Тэдэнэй дунда гартаа …нуудыешье, сай, эдеэ шанаха …тануудыешье, хахуулитай … оройжорхиһон урганууддыешье, …эй хабхагалжа бариха сеткэ-…ешье, ном, газетэ, журналну-…е бариһан; үбгэншье, залуу-… хүгшэншье, эжы баабайнгаа … бариһан 3—4 наһатай үхи-…шье бии.

…э суглараашадай дунда 3 аша-… дахуулһан 50-яад наһанай … хүгшэн хоёр бүриншье ехэ …тай ерээ. Үбгэжөөлэй хубса-… тухайлхада түмэрзамшан … ха. Үбгэн хүгшэн хоёр … монсо сонсо юумэ-… үргэлэнхэй, гартаа — …нь ашанарайнгаа эрбээхэй … сеткэнүүдые, нүгөөдэнь ха-…тай урга, багахан һүхэ хоёрые … пароход хүлеэжэ байна. …өөл пароход хүлеэжэ ядана хэбэртэй: мэнэ мэнэ болоод лэ даамба дээгүүр өөдэ һөөргөө ябуултана. Энэ үедэ баруун ольторогой бургааһанай оройгоор эндэ тэндэ хүхэ утаанууд гаража захалба.

—Шимни ошон сасуу нэгэ юумэхэн бусалгаха болоо гээшэ хаш: ундамнай ехээр хүрөөд байна,—гэжэ үбгэжөөл дуугарна.—Бишни түлеэ юу хээхэниешни эблүүлжэ үгөөд, сэхэ Сэлэнгын татуурта, нёдондонойнгоо сөөрэмдэ харайжа ябашахаб. Загаһан байхал ёһотой.

—Амархамни гэжэ гараһан аад, эсэтэрээ уһа зайхаяа һанабабши даа, —гэжэ хүгшэниинь хэлэнэ.

Иигэжэ хоёр хүгшэдэй хөөрэлдэһөөр байтар Сэлэнгын пароходствоһоо «Маршал Чойбалсан» гэжэ пароход нэгэ удаа шангаар хуугайлжархёод, хөө хара утаа бааюулһаар мүрэн өөдэ үгсэжэ ерэбэ. Пароход дээрэ дүүрэн хүн һуужа, Сэлэнгые хүндэлэн тамаруулбабди. Сэлэнгын баруун эрье хүхэ ногоон зүлгөөр, набша намаагаа гүйсэһэн бургааһануудаар бүрхөөгдэнхэй, ногооржо харагдана.

Ногоон арал. Республикын столица—Улан-Удэ городой ажалшадай сүлөөтэй сагтаа, ехэнхидээ амаралтынгаа үдэрнүүдтэ ерэжэ амардаг арал. Хүнүүд һүүдэр ехэтэй модонуудые бэдэрээд арал соогуур ябана. Заримапинь амарха газарнуудаа шэлэжэ олонхой, баглагар баглагар бургааһа модонуудай һүүдэртэ ном, газетэ, журналнуудые уншажа хэбтэнэд. Эндэшье тэндэшье утаанууд бааяжа, сай шанагдана, хүнүүдэй хөөрэлдэхэ, энеэлдэхэ абяанууд замханагүй.

Энэ үедэ арал дээрэ хэдэн зуун хүн суглараад байба. Хүнүүдые дүүрэн һуулгаһан автобусууд, ашаанайшье, хүнгэншье автомашинанууд зай забдагүй ерэжэл, ерэжэл байна. Эдэ машинануудаар гол түлэб Улан-Удын мяха-консервын комбинадай, сэмбын фабрикын, модоной болон паровозо-вагонно заводуудай ажалшад ерэнэ. Зарим коллективүүд өөһэдынгөө машинануудааршье ерээ.

Саг ошохо тума арал дээрэ хүхюун боложол боложол байна. Духовой оркестрын хүнхинэхэ абяан соностожо, ирагуу зохидхон аялга шуугы бургааһан соогуур зэдэлнэ. Хүхюутэй согтой залуушуул хабархажа хатар танца наадана. Мүн дүтэхэнэ аттракцион нээгдэнхэй, хүнүүд тэндэ ошожо мэргэнээ туршана. Хойнонь шубуунай үдэ һэхэн урдаа шобхо үзүүртэй модон һомонуудые сагаалса худар зэжэлдэ лэ шэдэнэд. Зарим хүнүүд тудаад, шаншье абана.

Тэндэһээ саашаа аралай үргэн ехэ талмай дээрэ гарахада сеткэ татаатай, хүнүүд волейбол наадажа байнад. Талмайн нэгэ захада шинраг шинраг хүбүүд суглараад, «шандааһанай шангые» туршажа байна, «Содном, Содном тиигээд байхадань гоходыш», «Базар, бишни шамдаал найдана гээшэб, ташаандаал оруулжа үзэ…», «Зай, зай хүнтрүүл» гэлдэжэ байгаад хажуудань байгааша хүбүүдэй хорхойтохо, атаархалдаха гээшэншье аргагүй.

Талмайн баруун захаар, мүн модон соогуур арба гаран киоскнууд нээгдэнхэй, эдеэ хоолой элдэб юумэнүүд наймаалагдана. Тээ саашаа ошоходоо бургааһа модонуудай һүүдэртэ аятай зохидхоноор хэгдэһэн столнууд, скамейкэнүүд харагдана. Столнууд дээрэ шатар даам, газетэ, журналнууд дэлгэгдэнхэй. Мэнэ мэнэ болоод лэ «шах!», «мат!» гэлдэхэ, хүнүүдэй бажаганаса энеэлдэхэ абяанууд соностоно. Хүнүүд газетэ, журналнуудые абажа уншана. Эндэһээ дүтэхэнэ номой киоск нээгдэнхэй. Хүнүүд тэндэ ошожо, үхибүүдэй болон уранһайханай номуудые абажа уншана. Тэндэһээ саашаа ошоходо—шэнээр хэгдэһэн эстрада. Эндэ 60—70 хүн сугларанхай, Серовой нэрэмжэтэ клубай уранһайханай самодеятельностиин коллективэйхидэй концерт шагнажа һуунад.

Тэндэһээ саашаа ошоходоо Сэлэнгын татуурта хүнүүд хэдэн зуугаадаараа шунгажа байна. Зоной шунгажа байһан газарай саана зарим хүнүүд загаһашье хахуулидана хэбэртэй.

Эрьедэ дүтэхэнэ дун сагааханаар сэсэглэһэн мойһоной эшын узуурта арбаад хүн амаржа байна. Тээ саанань сай шанагдажа гаранхай, гурбан монсогор шулуу дүндылөөд, дээрэнь сковорода табяатай, хэдэн загаһан шарагдажа шаршаганана. Эндэ суглараагша хүнүүд барижа һууһан газетэ, журнал, номуудаашье, наадажа байһан шатар, гитара, баян гэхэ мэтэнүүдээшье хажуу тээшэнь табижархиһан, нөөхи тугаарай үбгэжөөлэймнай хөөрөөс ехэ анхаралтайгаар шагнажа һуунад.

—Нэгэтэ үглөөгүүр эртэлжэ болоод тэрэмнай мүн амаралтын үдэр байгаа зэрэгтэй хахууляа һугабшалаад, Сэлэнгэ өөдэ үгсэшэбэб. Хоёр час тухай саг соо хахууляа шэдэбэб—үгы даа, үгы: нэгэншье загаһан хазабагүй. Яалтайб? Гэдэһэншье үлдэшэбэ хэбэртэй. Хармаандаа хэһэн халаашаяа эдижэ ябаад, нэгэ сөөрэмшэг газарта хахууляа шэдээд үзэбэб. Гэнтэ юумэн угзархадал гэбэ. Шангаханаар татаад орхибоб, лаб лэ нэгэ юумэн дайралдаа хэбэртэй. Тиигээд хахуулиингаа ооһорые һэмээхэнээр оройжол оройжол байнаб. Тиижэ байтарни гэнтэ үнөөхимни шанга гэгшээр, урагшаа бүдэртэрни угзаржархиба. Уһан дээрэ сагаа бурьяад, нэгэ улаан юумэн халта харагдахадал гэшоо. Аа-һаа! Тула гү, али сурхай гү? Дайралдаал байнаш, шамайе яажа гарта оруулалтайб? Дүтэлжэл, дүтэлжэл ябана. Хажуудаа асаржа абаад—тушаан боложо улаан гарһаа бэшэ юушьегүй ябааб—уһа руу гүйжэ ороод, метрһээ ута тулатай носолдошобобди. Хүсэтэй, мэлшэрүүхэй гээшэнь аргагүй! Арай шамай гэжэ эрьедэ гаргажа һалаалби даа. Тэрэмни хорёод килограмм шэгнүүртэй байшоо.

* * *

Иигэжэ үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Улан-Удын ажалшад Ногоон арал дээрэ ошожо, аятай зохидоор амараа. Гэбэшье, Ногоон арал дээрэ ажалшадай амарха хэрэгтэ илангаяа эмхидхэлэй талаар нилээд дутагдалнууд байгаа. Эндэхи стадион дээрэ спортивна мүрысөө эмхидхэбэл һайн байха һэн. Худалдаа наймаанай организацинууд киоскнуудтаа архи, пивэ ехээр эльгээһэн аад, һэрюун унда багаар абаашаа. Энэ ушарһаа боложо зарим нэгэ хүнүүд һогтоторoo архи ууһан байна.

Саашадаа арал дээрэ ажалшадай амаралтые һайнаар эмхидхэхэ тушаа Улан-Удын горисполкомой культурын таһаг хэмжээ абаха ёһотой.

Д. Цыренжапов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: амаралтын үдэр Ногоон арал дээрэ. С. Доржиевай фото

Филипп Алексеевич Русских гэгшын хүтэлбэрилдэг мастерска участок Баруун-Тарбагатайн леспромхозой түрүү участогуудай нэгэн юм. Эндэ модо бэлэдхэхэ hара бүриин түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пунктын начальник П. Скоблов (зүүн гарhаа) нүхэр Русских гэгшын хэhэн ажалыень тушаан абажа байна.

Ф. Сорокиной фото.

Хонидой ноохо хайшалалгые эмхитэйгээр үнгэргэе

Мүнөө хүрэтэр эхилээгүй

Партиин ЦК-гэй январска Пленум дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, Сэлэнгын МТС-эй харьяата Сталинай, Молотовой, Тельманэй, Ленинэй ба XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозууд хонидые, илангаяа нарин ба нарибтар ноохотой хонидые олошоруулжа байна. Эдэ колхозуудайхид ноохо хайшалалгые хоёр дахин шахуу ехэдхэхэ зорилго урдаа табяад, ажаллажа байнхай.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө 25 мянган толгой хонидтой, тэрэнэй 20 мянганиинь хайшалуулагдаха. Энэ колхозой отаронуудаар ябахада ноохоёо хөөрэhэн хонид аргагүй олон. Зариманиинь ноохоёо гээжэ эхилэнхэй.

—Манай харууhалдаг хонид үбэлжэлгын үедэ тураагүй, мүнөө ногооной гарахада таргалжа байна. Эдэнэй ноохониишье яhала хөөрөө. Хайшалуулхаар болоhон хонид үдэр ерэхэ бүри олошорно. Теэд МТС электрохайшалалгын агрегат манда эльгээнэгүй. Ноохо хайшалалгые эхилхэ тухай колхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэшье хэлээ hэмди. Теэд хүтэлбэрилэгшэднай энээндэ hанаагаа балай табинагүй хэбэртэй,—гэжэ Бургаастайда ажалладаг хонишод хөөрэлдэнэ.

Хайшалагдахаар болоhон хонид ганса Бургаастайда бэшэ, мүн Борьёо, Сагаан Жалга гэжэ ба бусад газарнуудта олошоржо байха юм. Гэбэшье, Сэлэнгын МТС-эй энэ колхоздо хүдэлхэ ёhотой дүрбэн агрегадай оройдоо нэгэниинь ерэнхэй. Тэрэ агрегадые Борьёогой хонидые хайшалхаяа абаашаа. Теэд энэ машиные гурбадахи үдэрөө миин хэбтүүлбэ. Мүнөө болотор эдэ агрегадуудые юундэ миин байлганат? Ноохо хайшалха саг ерээ ха юм гэхэдэ, механик нүхэр Козырев ингэжэ харюусаа hэн.

—Харьяата колхозуудаймнай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыров, электрохайшалалгын агрегадуудта хүдэлхэ хүнүүдые мүнөө хүрэтэр шэлэжэ олоногүй. hургуулиин hурагшадай табигдахыень хүлеэнэ хэбэртэй.

—Хони хайшалалга хаа хаанагүй эхилхэнь. Агрегадуудта хүдэлхэ хүнүүд үшөө олдоногүй. Оройдоо 10 хүнэй список табяад байнаб,—гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшые малажалай талаар орлогшо нүхэр Очиров хэлэнэ.

Ноохо хайшалалгые гүрэн түрын удхашанартай кампани гэжэ эндэхи колхозой хүтэлбэрилэгшэд тоолоногүй. Тэрээн дээрэhээ эдэнэр ноохо хайшалалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрине муугаар ябуулаа.

Хониной ноохо хайшалалгые эрхим hайнаар, богонихон болзор соо үнгэргэхын тула электрохайшалалгын олон агрегадуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, тэдэ агрегадуудта дүй дүршэлтэй хүнүүдые табиха хэрэгтэй. Электроагрегадуудые зүбөөр, шадабаритайгаар ашаглабал хониной ноохон эрхимээр, богонихон болзор соо хайшалагдаха гээшэ. Теэд Сэлэнгын МТС-эй харьяата колхозуудта электрохайшалалга хэхэ хүнүүдые жэл бүри hэлгэжэ байдаг заншалтай. Имагтал энээн дээрэhээ боложо электрохайшалалгын агрегадуудта дүй дүршэлгүй хүнүүд хүдэлдэг байна. Жэшээлхэдэ, Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудта нёдондо агрегадуудта хүдэлhэн олохон хайшалаашад дүршэлгүй дээрэhээ хонидые шархатуулhан, ноохыень дээгүүр хиргаhан байгаа. Мүнөө жэлдэ иимэ ушарнуудые дахин дабтахагүйн тулада ноохо хайшалха агрегадуудта дүршэлтэй хүнүүдые томилхо хэрэгтэй. Электрохайшалалгын агрегадуудта хүдэлмэрилхэ хүнүүдые эртээнhээ олоод, тэдэниие тусгаар курсада hургаха байгаа. Гэбэшье, иимэ хүдэлмэри тус МТС-тэ ябуулагдаагүй. Тэрэнhээ байтагай эндэхи МТС агрегадуудай начальнигуудые хүсэд томилоодүй.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө зундаа найман мянгаад хониной ноохо хайшалха ёhотой. Теэд эндэ ноохо хайшалхаяа забданашьегүй. Колхозой правлениин түрүүлэгшые орлогшо нүхэр Очиржапов хэдышье толгой хони хайшалха, ямар отарада энэ хүдэлмэрине түрүүн эхилхэ байhанаа мэдэнэгүй. Тус колхозой отарануудта хонидой ноохон хөөрэжэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, Номохоново гэжэ нютагта байрладаг 2800 эрьенүүдэй олонхидойнь ноохон хөөрөөд, зарим нэгэнэйхинь гээгдэжэ байна. Теэд эндэ мүнөө хүрэтэр ноохо хайшалалга эхилээдүй, хэзээшье эхилхэнь мэдэгдэнэгүй. Эндэхид мүн лэ hургуулиин үхибүүдые хүлеэжэ байнхай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой найма мянган хонидой ноохые нёдондо хоёр агрегат хайшалаад, хүшэхүрөөгүй юм. Энэ жэлдэ мүн лэ хоёр агрегат хүдэлмэрилхөөр хараалагдана. Харин хайшалагдаха хонидойнь тоо нилээд олошороо. Хаа хаанагүй хонидой ноохон хөөрэжэ захалаа. Гэбэшье, ноохо хайшалалга эндэ эхилээдүй, электрохайшалалгын хоёр агрегадууд колхоз дээрэ үшөө ерээгүй. Тэрэ эльгээгдэхэ ёhотой хоёр агрегадуудай нэгэниинь МТС-эй бууса дээрэ эбдэрхэй зандаа хэбтэнэ.

Мүн тэрэшэлэн энэ колхоз ноохо хайшалха тусхай пункт байгуулхын тула hарабша, ноохо хадагалха склад, хони хааха хорой бэлэдхээгүй байна.

МТС-эй ноохо хайшалха 14 агрегат запасной частьнуудаар хангагдаагүй. Зарим газарнуудта хониной ноохо хайшалха агрегадай хутага хурсадхаха зэмсэгүүд дутуу.

Хониной ноохо хайшалалга эмхидхэхэ талаар бии байгаа эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, энэ МТС-эй харьяата колхозууд эрхим шанартай ноохо гүрэндэ ехээр тушаахын түлөө оролдохо ёhотой.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Гүрэндэ тушаажа эхилбэ

Бичурын аймагай колхозуудта ноохо хайшалалга эхилбэ. Бага-Куналейн, Бичурын МТС-үүдэй харьяата колхозуудта хониной ноохо хайшалалга жэгдэрэн эхилээ. Ленинэй, Маленковой нэрэмжэтэ ба «Заря коммунизма» гэжэ колхозуудта Бага-Куналейн МТС-эй хони хайшалдаг электроагрегадууд хүдэлмэрилнэ. Мүн Бичурын МТС-эй Ждановай нэрэмжэтэ, «Защита мира» гэжэ колхозуудта майн 26-hаа эхилжэ энэ хүдэлмэри ябуулагдана.

«Заготживсырьёгой» Бичурын контородо Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 1500 килограмм нарин ба нарибтар ноохо тушаагаа. Мүн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ, «Защита мира» колхозууд hайн шанартай ноохо тушаажа байна.

Ноохо хайшалалгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула аймагай МТС бүхэн хэдэ хэдэн ноохо хайшалдаг электроагрегадуудые колхозуудта ябуулна.

Б. Дымбрылов.

Премьер-министр Д. Неру Прагаhаа Москва орохоёо гараба

ПРАГА, июниин 7. (ТАСС). Индиин премьер-министр Д. Неру Советскэ Союзда орохо замдаа Чехословакида хүрөөд, мүнөөдэр Прагаhаа Москва орохоёо мордобо.

Чехословакиин премьер-министр В. Широкий, премьер-министрын нэгэдэхи орлогшо Яромир Доланский, премьер-министрын орлогшонор Вацлав Копецкий ба Людмила Янковцова, гадаадын хэрэгүүдэй министр Вацлав Давид болон Чехословацка правительствын бусад гэшүүд аэродром дээрэhээ премьер-министр Д. Неруе үдэшөө.

Посол Н. П. Фирюбин түрүүтэй советскэ посольствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, Индиhээ Чехословакида байдаг посол Д. Вира ба посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Прагада байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудай гэшүүд премьер-министр Д. Неруе мүн лэ үдэшэлсөө.

Индиин ба Чехословакиин тугуудаар гоёон шэмэглэгдэhэн аэродром дээрэ хүндэтэ харуул табигдаhан байгаа. Индиин ба Чехословакиин гүрэнэй гимнүүд наадагдана.

Вильям Широкий Д. Нерудэ тобшо үгөөр хандаа. Неру харюугай үгэ хэлэхэдээ, Прагада тэрэниие хани халуунаар угтаhанайнь түлөө Чехословацка правительствода баясхалан хүргөө.

Индиин премьер-министр Д. Нерутэй Прагаhаа Москва хүрэтэр СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын протокольно таhагые даагша Ф. Молочков үдэшэн ошолсоо.

КНР-эй Гүрэнэй соведэй шиидхэбэри

ПЕКИН, июниин 6. (ТАСС). Таряашадай дунда гэгээрэлэй хүдэлмэри шангадхаха тухай КНР-эй Гүрэнэй соведэй тогтоолые «Жэньминьжибао» газетэ мүнөөдэр толилоо.

Тогтоол соонь ингэжэ хэлэгдэнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэрине ехэ болгохын ба хүдөө ажахые социалистическэ ёhoop шэнэдхэн байгуулхын түлөө хүдэлөөе хүгжөөлгэ мүнөө үедэ деревнидэ бэелүүлэгдэхэ шухала зорилго болоно. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада таряашадай социалистическэ ушар сhо нэмэлгые дээшэлүүлхэhээ гадна, тэдэнэй культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Таряашадай дунда культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрине шангадхахын тулада табан жэлэй турша соо арадай правительство ехэ оролдолго гаргаhан ба энэ талаар тодорхой амжалта туйлаhан байна гэжэ тогтоол соо заагдана.

Мүнөөнэй шэнэ оршон байдалда ба шэнэ зорилгонуудта зохилдуулан таряашадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине саашадань дэлгэрүүлхэ, үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха гээшэ деревнидэ бэелүүлэгдэхэ политическэ шухала хэрэг болоно.

Монголой эб найрамдалай тала баригшадай национальна конференци

УЛАН-БАТОР, июниин 7. (ТАСС). МНР-эй эб найрамдалай тала баригшадай национальна конференци мүнөөдэр Улан-Баторта болоо. Эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха талаар Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай ябуулдаг политикые конференцидэ хабаадагшад халуунаар hайшаагаа.

Конференци хадаа эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй Бүхэдэлхэйн ассамблей зарлаха талаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гаргаhан үүсхэлые дэмжэhэн резолюци баталан абаа, ассамблейдэ ошохо делегациие табан хүнhөө hунгаа. Энэ делегациие эб найрамдалые хамгаалха Монголой комитедэй түрүүлэгшэ Ширендыб толгойлхо юм.

Индонезийскэ министрын мэдүүлгэ

ПЕКИН, июниин 7. (ТАСС). Антара гэжэ индонезийскэ агентствые урдаа барин Синьхуа агентство Джакартаhаа ингэжэ дамжуулна. Индонезийскэ экономикые голландска монополистическэ капитал хинажа үргэлжэлhөөр байhан ушар Индонезидэ тохёолдодог бэрхэшээлнүүдэй шалтагаан болоно гэжэ индонезийскэ зам харилсаанай министр Гани мэдүүлээ.

Палембангда болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Гани ингэжэ мэдүүлээ. Индонези хадаа экономикын ба финансын талаар голландецуудай дарлалтые үзэжэ байhан зангаараа. Бүхы hалбаринуудта, финансадашье, промышленностьдашье, транспортда, дотоодын гү, али гадаадын худалдаа наймаанда голландецууд бага бэшэ үүргэ үшөө дүүргэдэг зангаараа.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрине дэбжээхын түлөө

ВАРШАВА, июниин 6. (ТАСС). Польско хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ба правительствын уряада харюу болгон орон дотороо хүдөө ажахын үйлэдбэрине дэбжээлгэдэ туhалхын тулада машинно-тракторна станцинуудта хүдэлмэрилхэеэ хүдөө гарахые хүсэжэ байhан тухайгаа инженернүүд, технигүүд, мастернууд ба промышленна предприятинуудай бусад мэргэжэлтэд мэдүүлhэн байна.

Сталиногрудска воеводстводо МТС-тэ гаража хүдэлмэрилхые хүсэжэ байhан тухайгаа 200 шахуу мэргэжэлтэд мэдүүлээ.

Эб найрамдалай тала баригшадай ливанска комитедэй мэдүүлгэ

БЕЙРУТ, июниин 8. (ТАСС). Ливанай ба Сириин эб найрамдалай тала баригшадай делегациин Советскэ Союзда ошоод ерэhэн тухай эб найрамдалай тала баригшадай ливанска комитедэй мэдүүлгые «Аль-Ахбар» газетэ тунхаглаа.

Мэдүүлгэ соонь ингэжэ хэлэгдэнэ: сирийскэ ба ливанска эб найрамдалай тала баригшадай делегациие Советскэ Союзда тон хани халуунаар угтаа. Делегаци хадаа Москвада, Ленинградта, Сталинградта, тэрэшэлэн Грузиин хэдэ хэдэн городууд болон тосхонуудта хүрэhэн байна. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ зорюулан советскэ арадай хэжэ байhан зохёон байгуулхы ажалые делегациин гэшүүд өөhэдынгөө нюдөөр хараhан байна.

Өөhэдынгөө бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа байhан арабуудые советскэ хүнүүдэй дэмжэдэг байhые тэдэнэр мүн лэ мэдэжэ абаhан байна.

Сириин ба Ливанай делегадууд арабска культурые советскэ эрдэмтэдэй, уранзохёолшодой ба литераторнуудай гүнзэгыгөөр мэдэдэг ба үндэрөөр сэгнэдэг байhанда илангаяа ехээр баясаhан байна.

Индиин ба Чехословакиин хоорондохи худалдаа наймаанай хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор hунаагдаба

ДЕЛИ, июниин 7. (ТАСС). Индийскэ информационно бюро ингэжэ дамжуулна:

Индиин ба Чехословакиин хоорондо 1953 ондо баталагдаhан худалдаа наймаанай хэлсээнэй хүсэндөө байха болзор хоёр правительствын түлөөлэгшэдэй хоорондо бэшэг абалсаhанай hүүлээр 1955 оной декабриин 31 хүрэтэр hунаагдаба. 1955 оной июниин 3-да Прагада эдэ бэшэгүүд андалдан абтаhан байна.

Индонезиин премьер-министр Али Састроамиджойо түрэл нютагаа бусаба

ДЖАКАРТА, июниин 7. (ТАСС). Индонезиин премьер-министр Али Састроамиджойо Хитадай Арадай Республикада аяншалhанайнгаа hүүлээр мүнөөдэр нютагаа бусажа ерэбэ.

Хэблэлдэ толилхын тулада хэhэн мэдүүлгэ соогоо премьер-министр ингэжэ онсо тэмдэглээ. Хитадай Арадай Республикада минии ошолго Азиин ба Африкын оронуудай конференциин принципүүдтэй зохилдохоhоо гадна, эб найрамдалые, мүн Индонезиин ба Хитадай Арадай Республикын хоорондохи хани барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ туhалха байна.

Югославида промышленна барилга хэгдэнэ

БЕЛГРАД, июниин 6. (ТАСС). «Вечерне новости» гэжэ газетын мэдээсэhэнэй ёhoop Боснидо ба Герцеговинада промышленна хэдэ хэдэн томо барилганууд хэгдэжэ дүүргэгдэхэнь ойртоо.

Маглайда 24 мянган тонно целлюлоза, 22 мянган тонно саарhа ба 16.800 тонно саарhан мэшээгүүдые жэл бүри бүтээжэ гаргаха фабрикын барилга дүүргэгдэхэнь. «Яблоница» гэжэ гидроэлектр станциин гурбадахи агрегадые ха саралга түлэг хэглэжэ байна. Мүн жэлэй зун энэ агрегат ашаглалга үгтэхэ юм. Ерэхэ жэлдэ үлдэгд гурбан агрегадынь хабсаргадах дүүргэгдэхэ байна.

Верешедэхи түмэрэй рудагай ша тануудые шэнэдхэн байгуулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Фордын автомобильна заводуудай хүдэлмэришэд забастовко хэнэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 6. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондент Детройтhоо ингэжэ мэдээсэнэ. Автомобильна ба авиационно промышленностиин хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл профсоюзай эрилтэнүүдые хангахаяа Фордын компани зүбш гөө. Компаниин энэ шиидхэбэри даа фордовско заводуудта забаст конуудые зогсоолгодо хүргэхэ гэжэ корреспондент бэшэнэ.

Хатоямын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 7. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын токийска корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhoop, парламентын доодо палатын бюджетнэ комиссиин заседани дээрэ үсэгэлдэр үгэ хэлэхэ зуураа, Японийн премьер-министр Хатоя ингэжэ мэдүүлээ. Японийн террит дээрэ атомна бомбонуудай запас бии болгохо гуйлтатайгаар США гэй хэрбээ хандаад байгаа hаа энэ гуйлтыень би арсаха байнаб.

Урда Вьетнамда дайн байлдаан болоно

ПАРИЖ, июниин 6. (ТАСС). Франс Пресс агентствын Сайгонhоо дамжуулhан мэдээсэлые урдаа барин «Либерасьон» газетэ ингэжэ бэшэнэ. Нго Динь Дьемэй правительствын сэрэгүүд Хоа-Хао бүлгэмэй зэбсэгтэ отрядуудта эсэргүү ехэ добтолго хэжэ байна. Энэ добтолгодо правительственна сэрэгүүдэй 50 батальон хабаадана. Тэдэниие артиллери, танкнууд ба парашютистнүүдэй отрядууд дэмжэнэ. Бүлгэмэй отрядууд Сайгонhоо баруулжаа километртэ байдаг ой тайга соо хо гдоно.

Хоа-Хао бүлгэмэй отрядууд дал газарнуудhаа правительственна рэгүүдые гэнэдхэн буудажа, тэдэ ехэ хохидол ушаруулдаг тухай дээсэлнүүд Сайгонhоо абтана.

Дайн байлдаанhаа уламжал Урда Вьетнамай хэдэн мянган гра данска хүн зон алуулhан ба шарх таhан байна гэжэ «Либерасьон» га зетэ бэшэнэ.

Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин зенитчигүүд гоминдановска самолёдые буудан унагааба

ПЕКИН, июниин 5. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop мүнөөдэр нютагай сагаар 15 час 00 минутада чанкайшистска дүрбэн самолёт Гуандун провинцидахи Сватоу дээгүүр нинидэжэ; КНР-эй агаарай хилые дабаhан байна. Хитадай Арадай-сүлөөлэлгын армиин зенит буунуудай hомондо тудагдан нэгэ самолёдынь Куэмой аралhаа зүүн дуур далай руу унаhан байна.

СССР-эй ба Венгриин шатаршадай матч

БУДАПЕШТ, июниин 7. (**ТАСС-эй тусхай корр.**) СССР-эй ба Венгриин шатаршадай матчын hүүлшын партине Сабо Микенас хоёр үсэгэлдэр үргэлжэлүүлэн наадаад, тэнсээ. Тиимэ болохолоороо СССР-эй ба Венгриин командануудай матчда 20:12 гэhэн тоотойгоор советскэ шатаршад шүүгээ.

hайн үрэ дүн туйлаhанай түлөө ба матчын эрхим партинуудай түлөө шангуудые барилга тэрэ үдэртөө болоhон байна.

hайн үрэ дүн туйлаhанай түлөө абажа болохо 7 очкоhоо 5,5 очко абаhан Петросян—нэгэдэхи шан; 7-hoo 5 очко абаhан Керес—хоёрдохи шан; 7-hoo—4,5 очко абаhан Бронштейн—гурбадахи шан, 6-hаа 3 очко абаhан Иливицкий—дүрбэдэхи шан абаа.

Эрхим партиин түлөө: Сабо наадаhан партиингаа түлөө Керес нэгэдэхи шан, Билектэй наадаhан партиингаа түлөө Бронштейн—хоёрдохи шан, Бронштейнтэй наадаhан партиингаа түлөө Сабо — гурбадахи шан, Иливицкитэй наадаhан партиингаа түлөө Барца — дүрбэдэхи шан абаа.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН ШҮҮБЭРИТЭ 3% УРЬhАЛАМЖА

1955 оной майн 30-да Новосибирск городто болоhон шүүбэринүүдэй 45-дахи тираж

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номерто шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000466	02*)	5 000	025945	1—50	1 000	051454	1—50	400	075616	1—50	[illegible]
000759	22*)	10 000	027864	1—50	400	052883	48*)	10 000	076469	1—50	[illegible]
001585	45*)	5 000	028454	33*)	5 000	053500	09*)	10 000	076550	1—50	[illegible]
001856	11*)	10 000	028612	36*)	50 000	054500	1—50	400	077503	30*)	[illegible]
003391	1—50	400	032173	1—50	1 000	054501	1—50	400	077771	05*)	[illegible]
004130	47*)	10 000	033679	24*)	10 000	054849	13*)	5 000	078179	35*)	[illegible]
005012	40*)	5 000	033991	15*)	5 000	055012	1—50	1 000	078894	44*)	[illegible]
005081	13*)	5 000	034843	37*)	5 000	056053	46*)	5 000	079554	17*)	[illegible]
005121	11*)	50 000	035045	13*)	5 000	056185	49*)	5 000	080120	25*)	[illegible]
005840	32*)	5 000	036906	1—50	400	056911	25*)	5 000	080248	35*)	[illegible]
006355	1—50	400	037152	08*)	5 000	057015	1—50	400	080995	26*)	[illegible]
006955	1—50	400	037224	19*)	5 000	057135	1—50	400	081319	15*)	[illegible]
007107	29*)	25 000	037336	19*)	5 000	057930	49*)	5 000	081396	22*)	[illegible]
007239	26*)	5 000	037912	36*)	5 000	058137	10*)	5 000	081704	30*)	[illegible]
007364	40*)	5 000	038399	18*)	5 000	059652	28*)	5 000	083161	26*)	[illegible]
007709	1—50	1 000	038421	45*)	5 000	060158	1—50	1 000	083461	49*)	[illegible]
007874	1—50	400	038853	1—50	1 000	060383	1—50	1 000	083495	1—50	[illegible]
007931	29*)	10 000	040811	34*)	5 000	061259	06*)	5 000	084342	48*)	[illegible]
009226	38*)	5 000	041283	09*)	5 000	062293	1—50	400	086312	13*)	[illegible]
010191	1—50	400	041551	05*)	5 000	063258	37*)	5 000	086320	1—50	[illegible]
010243	33*)	10 000	041656	42*)	5 000	064162	06*)	5 000	086782	31*)	[illegible]
010262	1—50	400	042496	36*)	5 000	064352	03*)	10 000	086930	1—50	[illegible]
010425	1—50	400	042589	07*)	5 000	064421	1—50	400	087468	1—50	[illegible]
011073	1—50	400	043341	19*)	5 000	064876	1—50	400	088199	39*)	[illegible]
011223	37*)	5 000	044494	1—50	400	065430	33*)	5 000	088751	38*)	[illegible]
011996	1—50	400	045241	1—50	1 000	066142	15*)	10 000	089591	1—50	[illegible]
012999	1—50	1 000	045273	29*)	10 000	066534	1—50	400	090546	1—50	[illegible]
013508	1—50	1 000	046225	34*)	5 000	066884	1—50	400	090830	05*)	[illegible]
014030	27*)	5 000	047020	1—50	1 000	067258	18*)	5 000	091768	02*)	[illegible]
014505	48*)	10 000	048198	42*)	5 000	067343	1—50	1 000	092402	31*)	[illegible]
014752	23*)	10 000	048402	19*)	5 000	067713	12*)	25 000	093421	47*)	[illegible]
014791	34*)	5 000	048654	1—50	400	067902	17*)	10 000	093902	26*)	[illegible]
014874	1—50	400	049037	47*)	5 000	068623	14*)	5 000	094092	37*)	[illegible]
015820	09*)	25 000	049308	22*)	5 000	068626	43*)	5 000	094134	23*)	[illegible]
016539	1—50	400	049444	1—50	400	069529	45*)	10 000	094816	20*)	[illegible]
018757	10*)	5 000	049762	1—50	400	070139	1—50	400	095746	44*)	10 000
021641	08*)	10 000	050115	39*)	5 000	070539	02*)	25 000	096812	47*)	[illegible]
022688	18*)	5 000	050262	49*)	5 000	070857	1—50	1 000	097006	37*)	5 000
023076	05*)	5 000	050282	1—50	400	070937	39*)	5 000	098398	1—50	[illegible]
023439	13*)	10 000	050596	23*)	5 000	074953	02*)	10 000	098685	19*)	[illegible]
024496	1—50	400	051102	1—50	1 000	075299	12*)	5 000	098739	1—50	[illegible]
024530	01*)	5 000	051238	1—50	400	075518	25*)	5 000	099757	1—50	[illegible]
025248	1—50	400							099872	47*)	[illegible]

*) Энэ серинн облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ — ажалшадай депутадуудай Новосибирскэ городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ В. И. ШЕВНИН.

Комиссиин харюусалгата секретарь Л. А. ВАСИЛЬЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00476. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 3282.